

SZÍNHÁZ

DRÁMAMELLÉKLET

1983

SZEPTEMBER

ÉBERT TIBOR

ATTILA

Szinmű 3 felvonásban,
18 jelenetben

SZEREPLŐK

Attila, a hunok királya
Aëtius, római hadvezér
Honorius I-II-III.

Pufók

Elnök

I/A/ és II/B/ hun

Férfi (Xantus)

Fiú

Hunok

Rómaiak

Pincérek

Apácák stb.

ELSŐ FELVONÁS

Első jelenet Szinte sötétben

ATTILA *(jobbról belép, nyitott ernyőt tart kezében)* Én, Attila, Mundzuk fia, aki Torda fia, aki Szemen fia, aki Ete fia, aki Opos fia, aki Bulau fia, aki Réel fia, aki Kulcsu fia, aki Ompád fia, aki Miske fia, aki Bezter fia, aki Bököm fia, aki Bondofor fia, aki Kajár fia, aki Kalád fia, aki Dama fia, aki Chus fia, aki Cham fia ... *(Körülnéz)* Én, Attila, az Astur madárnak leszármazottja, az Astur madárnak, akit Songarnak is neveznek ...

AËTIUS *(balról belép, esőkabátban)* Én, Aëtius, születtem Durostrorumban, Pannónia Silestria tartományában. Apám, Gaudentius Afrika comese ...

ATTILA Ezt az átkozott időt!

AËTIUS Nem mondom, mintha dézsából öntenék.

Észreveszik egymást

ATTILA Igazán elállhatna már!

AËTIUS Valóságos vízözön.

ATTILA *(káromkodik egyet)* Jó, hogy hoztam ernyőt magammal hazulról.

AËTIUS Ez az impregnált esőkabát megvéd.

ATTILA Ilyen időben kell találkozunk!

AËTIUS Ami azt illeti, amikor utoljára találkoztunk, harmincöt évvel ezelőtt nálatok ...

ATTILA Kölykök voltunk.

AËTIUS És sütött a nap szépen.

ATTILA Ott nálatok, délen, melegebben süt, mediterrán a klíma.

AËTIUS Mindegy, most zuhog.

ATTILA Még átlukasztja az ernyőt. Te... jó ez a kabát?

AËTIUS A legújabb divat, és garantáltan vízhatlan.

Milyen ernyőd van?

ATTILA Habig. Habig gyártmány.

AËTIUS Ismerem.

ATTILA Összecsukható.

AËTIUS Valahogy kiment a divatból az ernyő. Mint a kalocsni.

ATTILA .Nekem beszélhetnek ... csak az ernyő ér valamit, Mintha abbahagyna ... érzem a koppanásokból...

AËTIUS Lehet ... Igen ... igen-igen ... Nem ugrálnak oly sűrűn a cseppek.

ATTILA Talán eláll.

AËTIUS Volt egy fekete párducos sapkád, roppant imponált.

ATTILA Jaaa ... Ma is abban a kalapgyárban készítik fejedőmet. De hallom, azóta kissé kínoz a csúz. Engem is szekálnak izületeim.

AËTIUS Járok fürdőbe, masszíroznak ...Valóban el-áll, már csak szemerkél.

ATTILA Hallom, más ennek az akusztikája, mintha szitálnának.

AËTIUS Akkor, amikor nálatok jártam, szövetségesek voltunk.

ATTILA Szövetségesek! Barátok! A ti diplomáciátok értett hozzá, hogy fenntartsa tekintélyét a szomszédoknál.

AËTIUS Lehet, hogy már nem is esik.

ATTILA Még szép idő lesz ...holnapra.

AËTIUS Itt az ideje ...

ATTILA Egyszóval remekül értettetek a propagandá-

hoz, hogy fenntartsátok a kapcsolatokat, tekintélyeteket, magatokhoz édesgessétek a szomszédokat. AËTIUS

Nem rossz fogás az az úgynevezett túszerend-

szer.

ATTILA Kémekeket helyeztetek el, ellenőriztetek a szövetségeseket. *(Összecsukja az ernyőt)*

AËTIUS Nem jó, ha vizesen összecsukod, megtörik, meg kell száradnia az anyagnak.

ATTILA A kabát praktikusabb. *(Az ernyőt kinyitva leteszi maga elé)* És smaszserok, spiclik tízezei hemzsegtek.

AËTIUS De nem elegáns gesztus? Cserébe mi is küldtünk néhány túszt!

ATTILA Zseniális reciprocitás.

AËTIUS Ubi imperator, ibi Roma.

ATTILA Így kerülttem hozzátok.

AËTIUS Én pedig hozzátok.

ATTILA Mintha megint csepegne ...

AËTIUS A fákról, a levelekről lefújja a vizet a szél. Az pereg.

ATTILA Itt találkozunk hát ismét. Itt, ezen a síkságon,

közepén, fák nőtte dombján, parkban.

AËTIUS Catalaunum. *(Rágyújt)* Nem akarsz egy cigit?

ATTILA Nem dohányzom.

AËTIUS Igazad van, az ember tüdeje olyan, mint a trágyalé.

(Szippant. Kigombolja a kabátját) Meleg van.

ATTILA Roppant pára.

AËTIUS Gőzölög minden, mint a dzsungelban.

ATTILA Azért mégis jobb az ernyő... jobb, mint az esőkabát.

Befullad a test.

AĒTIUS Amikor apád meghalt ... (Szív a cigarettából), nagybátyáidnak meg a bizottságnak kapóra jött a látogatásod nálunk. *(Ismét szív) Hogy eltávolítsanak.*

ATTILA Obarz, Oktár, Rous ... Bleda jobban megfelelt volna nekik. A félkegyelmű.

AĒTIUS Igaz, ho^{sv} megölted Bledát?

ATTILA Én?

AĒTIUS Azt rebesgették ... a fáma ..., ATTILA Aljas rágalom ... Vadászaton véletlenül

megsebesült ... aztán karnpec doloresz lett...

AĒTIUS Kinyiffant. *(Eldobja cigarettáját)*

ATTILA Pedi^s milyen könnyen győzhettünk volna már akkor.

AĒTIUS Eszetek ágában se volt, hogy győztek.

ATTILA Persze, miután már nem érezték elég erős-nek magatokat, hogy legyőzzétek szomszédaitokat, a legcélszerűbb taktika az volt, hogy magatokhoz édesgessétek valahogy őket.

AĒTIUS *(leveti kabátját)* Meleg van itt.

ATTILA Meg voltakotok győződve, mindenkit megtiszteltetésben részesítetek, ha megengeditek nekik, hogy kis pénzért, valutáért szolgáljanak, verekedjenek érteket.

AĒTIUS Neked nincs meleded?

ATTILA Divide et impera... régi trükk:

AĒTIUS Csurog rólam a víz. ATTILA Gazdasági támogatásért, a Marcanus-tervért ...

AĒTIUS Nem szeretem, ha izzadok.

ATTILA Az úgynevezett adóért! *(Felnevet)*

AĒTIUS Zsoldért ..., zsoldért..., Tila. Így hívták az üzletembereket is, akik a pénzt vitték vagy átutalták nektek.

ATTILA Ez már megszáradt, azt hiszem, összecsucshatom.

AĒTIUS A formák változatlanok maradtak.

ATTILA Formák ... Megszáradt. Gyorsan szárad. AĒTIUS

Selyem. Tőlünk. Tőlünk importáltak az er-

ATTILA *(összecsucskia az ernyőt)* Szó se róla. Rózsdaaló a nyelic. Ilyen esőkabátot is exportálhatunk.

ATTILA Majd meglátom.

AĒTIUS Így igaz: lényege, tartalma: a pénz ártalmatlanná tette mind, lecsendesítette a mohó ellenfeleket.

ATTILA Azt hiszed mindent ránk szózhatsz? Légyfogót, ragógumit, vécepapírt, konyakot.

AĒTIUS A kölcsönös előny történelmi szükségszerűség. Ha mi ...

ATTILA Ha mi nem importálnánk töletek ...rajtakok ragadna ...

AĒTIUS A gazdasági jólét hat mindenkire.

ATTILA *(elkezd hadonászni az ernyővel)* Gazdagság, jólét ...túrót! Kényelem, elhájasodás, jólét, kéréd-

zés, bőfőgés, szellentés, elpuhulás, degenerálódás ...

Majd én megmutatom! Blöff, légvár az egész! AĒTIUS

Ez az ernyő is blöff.

ATTILA Egy suhintás és kész! Kész az egész! AĒTIUS Ki javítja meg, ha eltörök egy bordája. ATTILA Egy suhintás, egy mozdulat, s vége az egész... AĒTIUS Fejemre hullott egy csepp, kettő.

ATTILA Igen, csepereg.

AĒTIUS Akkor ismét felveszem a vadonatúj, extra-impregnálással készült köpönyegem.

ATTILA Micsoda az?

AĒTIUS Akarsz importálni, vagy adó, zsold címén küldjünk egy kabátot?

ATTILA Esik. *(Kinyitja az ernyőt)*

AĒTIUS A képzelet és a konvenció is megtarthat valamit épnek, hatalmasnak, erősnek.

ATTILA *(nevet)* A fondorlat, a politika ácskapcsai. AĒTIUS Néhány ácskapocs a létezés... csodálatos statika.

ATTILA Mi engedték, hogy rászédjete.

AĒTIUS Légvár és ácskapocs... Nem gondolod, hogy csodálatos egy poézis ... ? Megint erősen rákezdedt. ATTILA

Hallom. Honnan ez a temérdek víz?! Te is

barbár vagy, germán. *(AĒtiusra néz)*

AĒTIUS Erősen esik.

ATTILA Semmi közöd hozzájuk.

AĒTIUS Csak úgy sistereg a víz.

ATTILA Porzik, de jó erős az ernyő, mély, domború, alábűjök.

AĒTIUS Ez a vízhatlanság tökéletes.

Így állunk egy ideig, csöndben ... esetleg eső-, záporhangok

ATTILA Hallasz engem?

AĒTIUS Hogyne hallanálak.

ATTILA Jó. Százszor megaláztak, letiportak.

ATTILA Kitűnően hallak.

ATTILA Hatalom. Ennek a szónak varázslatos az akusztikája... ez a szó, Hatalom, valamiféle láthatatlan szellemi áram, fluidum, amely egy istenségből, mítoszról kisugárzik, valami varázs... Valami ... Hallasz mindent?

AĒTIUS Mindent, hogyne... Nem a Hatalmat szolgáltam.

ATTILA Elegem van belőle... Torz ... kakofónia; ha-mis ...horpadt óriásköhhögés, köcsögök tapsa, bádog-lemezek esője ...

AĒTIUS Rettenetesen esik.

ATTILA Zuhatagja száraz reccsenés... Hatalom ...

Hatalom, Hatalom ...Gyere közelebb.

AĒTIUS Közelebb mentem. Aktuálisak az esővel való hasonlataid.

ATTILA Széjjeltört ditiramb, üszkös óda, vonagló hexameter a Hatalom.

AĒTIUS Szép. Foglalkoztál verstannal?

ATTILA Theodosius, Varennius... a főkiheréltek, heréltek ...főheréltek, alheréltek, kiherélt nagyság, herélt Hatalom ... Placida és Johannes, Bonifácus, a Pufók... Pufók ... mankós, sántító Hatalom. *(Felnevet)*

AĒTIUS Mindent nagyszerűen hallok.

ATTILA Nem akarnál mégis az ernyő alá állni? AĒTIUS Jó így, tökéletes. Garanciálisan száraz maradok.

ATTILA Emlékszel, amikor hozzánk menekültél? Börtönbe akartak zárni, az Ördögsgizetre.

AĒTIUS Százszázalékos, kétszáz százalékos ez az impregnáció! Ajánlom.

ATTILA Így fizettek neked. Nem ismertek határt aljasságban, képtelenségben, kétszínűségben, gyalázatosságban.

AĒTIUS Ezzel az impregnálással a Niagara alá is áll-hatnék.

ATTILA S te aztán rregindultál ellenük... *(Nevetve)* és megint kegyéibe fogadott a Hatalom. *(Nevetve)* Újra még újra, azt példázva, hogy akik őt szolgálják, csak akkor kapnak jutalmat, amikor lázadókká válnak. *(Nevet)* Úgy van. Most is átjöhennél hozzánk.

AĒTIUS Nem voltam sohase áruló. Tökéletes köpönyeg, még tökéletesebb vízhatlanság.

ATTILA Persze, persze. Ez csak amolyan játszadozás a szavakkal.

AĒTIUS Az ember nemcsak a szavakkal játszadozik, hanem például az esernyővel, esőkabáttal is ... ATTILA Okoskodás, álokoskodás.

AĒTIUS Megvéd az ernyő, az ernyőnk.

ATTILA Ernyőm ... Erdemeinket mindaddig nem méltányolják, amíg hűségből árulásra térve át, fenyegetően és győzedelmesen parancsolóink ellen nem fordulunk.

AĒTIUS Sohase lettem áruló!

ATTILA Ha megtudják, hogy itt velem diskurálsz. *(Nevet)* Különben nevezd, a^{hogy} akarod, csűrös-csavarás, formáság, módózat ... Mi ketten együtt ... AĒTIUS A Hatalom hűség!

ATTILA Ki mondja, hogy nem. Jó ... persze ... hűség ... ragaszkodás. Szolgáljuk együtt a Hatalmat. *(Felnevet)* Micsoda fordulat ... Attila a Hatalom, a Hatalom Attila ... általad ... veled. ...

AĒTIUS *(összehúzza magát)* Azért itt most nincs valami meleg

ATTILA Fázol ... ?

AĒTIUS Dehogy fázom, csak mondom.

ATTILA Itt kellemes az ernyő alatt, leszámítva a le- számítandókat.
AËTIUS Látod.
ATTILA Nem látok semmit.
AËTIUS Akkor is megérted. Ez a kabát, esőkabát, orkán ... vagy ez az ernyő, nem mindegy, ki viseli, ki-nek a kezében van.
ATTILA Kabát marad, ernyő.
AËTIUS Persze, de nem mindegy a kéz, a markolás, az izmok, a test, az agyvelő, a szellem.
ATTILA Igazán elég már ebből a rohadt felhőszakadásból.
AËTIUS Ezzel egyetérték veled. Elég, nagyon is elég. ATTILA Bonifacius után te lettél a Hatalom igazi ura.
AËTIUS (*felnevet*) Én?
ATTILA Ameddig számíthattak engedelmessegedre, becsületedre, nem kíméltek semmi aljasságtól, amellyel a féltékenységek elhalmozza a nagy egyéniségeket.
AËTIUS (*meghajol*) Köszönöm a dicséretet.
ATTILA Akik annál inkább gyűlölnék, minél több köszönettel tartoznának nekik.
AËTIUS Köszönet... Hol élsz? ...Kinek ... ?
ATTILA Neked. Attól a naptól kezdve, hogy megmutattad, képes vagy a Hatalom földjére hívni, oda-vezetni az ellenséget, a leghizelgőbb kövér megbecsüléssel vettek körül.
AËTIUS Te mégsem ismered a Hatalmat. Te tévedsz, te rosszul ismered, te összetévesztet mással. A Hatalom gyűjtőfogalom, a Hatalom kontinuitás ...
ATTILA Pompázatos, csodálatos élet ... Night clubok... dolce vita ... partik ... holdfényben, tejben ... csurgó, ömlő kis business, nagy business, cápa—bálna business (*Nagy pozórsággal*) Hát nem isteni ... ? Jupiteri, talmudi, totemi ... ? Felajz az emlékezés, Aetius ... (*Latinul szavai: Horatiust, Ovidiust skandálva*) Birken dralle, levendula, tabac spray meg farmergatya, Safary meg Military... (*Latinul szavai*) Eredményesség, praktikum, fegyelem... (*Hadonászik a nyitott esernyővel*)
AËTIUS Vigyázz, mert vizes leszél.
ATTILA (*mintha nem hallaná, hadonászik*) Öntudatlanul is fokozódott bennem a megbecsülés metamorfózisok varázslatos folyamatában ...Láttam, hallottam, érzékszerveimen tódult, behatolt a szípközadás, fűzérharsogás, gejzirtombolás ...Es bár annak idején még csak magómléseim voltak, nem szeretkeztem — kilestem egyszer-kétszer Roltubát ... , tudtam, mi a szerelem, szerelmi viszonyok kémelek felügyelete és pártfogása mellett. A prostituáltak, a homokosok, a kancelláriától s a rendőrségtől kapták az utasításokat, és kívánságuk szerint éltek velük. Ha-ha-ha ...
AËTIUS Tiszta víz az inged.
ATTILA A fiatalembereket, tűszokat figyelték: minket.
AËTIUS A nadrágod, cipőd.
ATTILA Hogy amikor majd hazamegyünk, mehetünk ...
AËTIUS Tiszta megfázás, influenza. (*Odaugrik Attilához, megfogja hadonászó karját az ernyővel*) Bújj alá, bújj alá. (*Kényszeríti, hogy az ernyő alá álljon*)
ATTILA Hogy amikor majd hazatérünk, a Hatalom szelleme Coca-Cola, spagetti, bouillon, bifsztek, csokoládé, nylonbugyi, hajszáritó, frizsider kíséren. (*Nevet*)
AËTIUS Végre no... rendesen állsz az ernyő alatt. ATTILA (*nevet, nevet...*)
AËTIUS Sohase fogod megismerni a Hatalmat.
ATTILA A Hatalom lettem én is! Bizony!
AËTIUS (*legyint*) Nosztalgia! Tartsd egyenesen az ernyőt!
ATTILA Dicsőíteni fogom a Hatalom nagyságát ... diadalívken, emlékműveken, költeményekben... a Hatalom én leszek... (*Ismét latinul szavai, patetikusan, hősiiesen*)
AËTIUS Állj egyenesen!
ATTILA Te Aëtius! Az Utolsó a Hatalomból... Utol-só a Hatalomból... (*Nevet*)
AËTIUS Azt nem tudhatod, nem tudhatod ...Az emberre ráragasztanak mindenféle plecsnit. No, úgy látszik, megint eláll.

ATTILA Mint a ketrecbe zárt vadállat ödöngtem ott nálatok.
AËTIUS Én szabadnak éreztem nálatok magam. ATTILA Fuldokoltam, émelyegtem az illatszeres, párzó szagoktól szikrázó levegőben, amely oly sok társamat elkápráztatta.
AËTIUS Nem volt bennem undor, utálat.
ATTILA Hazagondoltam ...a királyi székérre, szekerekre, gyűlöltem a Hatalmat ...egészen, teljesen, nemcsak valamit belőle, ezt-azt, mindent. Titokban kiköptem a szakácsok inycncfalatait ...Spagetti alla carbonare, makarónitorta, holland rakott tojás, gombával töltött puffancs, kaliforniai citromos sült csirkecomb, cotelette perinette.
AËTIUS Megittam a kancatejet, ettem a kemény nyers húst, hozzáédződött gyomrom, nyálkamirigyeim, epém, belem.
ATTILA S a pompás tapétázott, ciradás, bidés lakosztályokban fogolynak éreztem magam.
AËTIUS Alig esik.
ATTILA (*áll tovább az ernyővel*) Megkíséreltem fel-ébredni társaimban a függetlenségi érzelmeket. AËTIUS Nem esik.
ATTILA Lázadásra biztattam őket.
AËTIUS Teljesen elállt. (*Sétálni kezd*)
ATTILA (*áll az ernyő alatt, groteszk a kép*) Kinevettek ... elgyávultam bamba tespedtségben.
AËTIUS Nem esik már.
ATTILA Szökni próbáltam, hiába ...
AËTIUS Egy csepp sem.
ATTILA Megfogadtam ... megfogadtam ... később, amikor erősebb leszek ...
AËTIUS Kijöhetsz az ernyő alól.
ATTILA Akkor, majd akkor. Céлом és értelmem a gyűlölet volt.
AËTIUS Már nem esik.
ATTILA Ez halmozódott bennem.
AËTIUS Egyáltalán nem esik.
ATTILA Hasznát vettem a türelem csodálatra méltó ázsiai erényének.
AËTIUS Felesleges állnod az ernyő alatt.
ATTILA Színleltem az engedelmesseget, és utálatom saskeselyűi egyelőre még gubbasztottak.
AËTIUS Ez értelmetlen és céltalan.
ATTILA Várakozásom türelmes becsvágy: szemem nyitva, meghallottam mindent.
AËTIUS Nem esik már az eső.
ATTILA Akkor megtanultam, s azóta tudom.
AËTIUS Nem esik már.
ATTILA Igen.
AËTIUS Az eső.
ATTILA Harmóniában élni az idővel.
AËTIUS Nem esik.
ATTILA Véremben van a logikája.
AËTIUS Nem-e...
ATTILA Folyamatossága.
AËTIUS ...Esik az eső. (*Legyint*)
ATTILA Igen, megtanultam, aki magáénak akarja roppant mivoltában a világot, el kell viselnie a késlekedést. Türelem, készenlét, türelem, készenlét ...le-mondás ...Kilestem a futárok érkezését, a miniszterek beszélgetéseit, beleláttam a külpolitikába, is-mertem a pénzbajokat, a flotta rossz állapotát, a hadsereg gyengeségét... megismertem a Hatalmat. (*Áll az ernyő alatt mozdulatlanul — mintha esne*)
AËTIUS (*elkezd lassan beszélni... mesészerűen*) Homok volt a szomszédotok. Úgy mesélték, megsemmisítette egykori városaitokat. A viharok, amelyek hullámokban hajtják a mozgó halmokat, és percek alatt megváltoztatják a táj képét. A szél seprí, hajtja, úzi maga előtt a homokot, kergeti, s ez a sivatag, ez a lüktető száraz és meleg áradat hőmpolyg előre fel-tartóztatatlanul. Eltűnnek az erdők, tavak, folyók, legelők ... elnyel városokat, forró, sok-sok újjú keze ránehezedik mindenre, becsukódik és összeprésel. Ti voltatok legközelebbi szomszédai a homoknak . . . Szemcseáradat, szemcsetömbök hengere. Ismerni a felszín alig észrevehető rezdüléseit, az előreljelzéseket, moccnásokat, a redőkből kiolvasni a mélység szunnyadozását, türelmetlenségét, támadását ...nagy

tudás, bölcsesség, élet... A homok természetét örökölték
...Nem voltak már városok, házak, nem volt már
állandóság, csak átmenet ...

ATTILA (*megmozdul*) Sohase álmodoztam.

AËTIUS A homok tanított meg benneteket. Gyorsak, hevesek,
győzhetetlenek lettetek, mint a homokhullámok, és
ugyanúgy leptétek meg, borítottátok el a városokat,
országokat.

ATTILA Mondtam már, sohase álmodoztam.

AËTIUS Mint a halmok, úgy terjeszkedtetek hullám-
ról hullámra, ellepve mindent, mint a homok. ATTILA Mit
beszélstél homokról, amikor itt víz van.

Víz!

AËTIUS Messzire nyúltatok, messzire láttatok homok-
szemekkel, s homokgondolatokkal mások agyába
hatoltatok ...

ATTILA Víz, eső, pára, víz ...

AËTIUS Homoklovasok száguldoztak, átszáguldottak
homokvágatással.

ATTILA H₂O ...víz, víz, gőz.

AËTIUS Homokmármorban, homokörjögésben, homok-céllal,
homokcél nélkül, homokrohamban.

ATTILA (*ernyője összecukódik egy gombnyomásra: kés lesz
belőle*) Aëtius! Sohase álmodoztam!

AËTIUS Homokálom!

ATTILA (*a kést Aëtius felé tartja*)

AËTIUS Igen, már rég nem esik az eső! Te voltál a homok ...
homokszekereiddel, homokzsákmányaiddal,
homokhordáiddal. Győztél! Győztél!

ATTILA Hagyd abba!

AËTIUS Homokgyőzelem!!!

ATTILA Hagyd abba!

AËTIUS Csak győzni tudtál... Homokvégtelen ... ATTILA

Hallgass! Hagyd abba... (*Megindul a késsel Aëtius felé*)

AËTIUS Homokföld, homoktűz, homokvíz.

ATTILA Hagyd abba!

AËTIUS Homokgondolat, homokszív ...

ATTILA Ne ingerelj, Aëtius!

AËTIUS Győztél... győztél ...

ATTILA Gyűlölöm a falakat!

AËTIUS Mindig csak győztél.

ATTILA A falakat gyűlöltem, gyűlölöm a falaid! AËTIUS

Győztél, igen!

ATTILA Milyen anyagból, milyen kövekből, milyen habarcsból

készül a fal, az áthatolhatatlan ...? Fal vagy, te vagy a Fal!

AËTIUS Győztél, Attila... de most már vége a mesének!

ATTILA (*Aëtiusba döfné a kést, de abban a pillanatban*

kinyílik az ernyő — a kés visszaváltozik ernyővé)

AËTIUS Vége. Nincs tovább.

ATTILA Győzelemről beszéltél? (*Felnevet, nevet, eszelősen*

nevet)

AËTIUS Megint mintha csepegne ...

ATTILA (*nevet*)

AËTIUS (*begombolja kabátját*)

ATTILA (*áll ernyővel a kezében*)

Második jelenet

A szín jobb oldala — Attilával — teljesen elsötétedik. Aëtius
sétál... A jobb oldalról hangok, hangfoszlányok ... hangzavar,
megállapíthatatlan valami — szó-tagok, artikulálatlan
félszavak, nyögések, szóvégek, zörejek — majd ez a
tagolatlan, értelem nélküli ordítózás. Az egésznek kaotikus és
fenyegető a hatása: ez a jobb oldal kórusa. Egy ideig csak ezt
hallani... A bal oldalon betolnak egy kerti padot. A pad olyan,
mint a parkokban, esetleg piros-fehér. Aëtius leül. A színpad
mélyéről alakok közelednek: imbolyogva, lebegve, víziószerűen
amorf jellegűek meg... Atellenben a jobb oldal kórusa. Az
alakok közelednek és egyre reálisabban kirajzolódnak,
plastikusakká válnak. Az alakok lehetnek álarcban: ez a
sokarcú körmenet. Aëtius a padon ül esőkabátjában,
összehúzza kabátját, mintha fázna. A körmenet eléje ér,
táncol. Elkezdődik a szer-tartás: néma szertartás: pantomim,
mely zsolozsma, litánia, sirám. A jobb oldalról az artikulálatlan
hangok, szótagok, szavak, félszavak, ordítózás... a bal oldalon

a pantomim. A kettőnek óriás kontrasztban kell állnia
egymással

AËTIUS A szél minden irányba szórhatja a homokot. Ismeritek
a szeleket... Sokfajta szél van ...És változhat, megváltozhat a
széljárás ... megszűnhet a szél... Tudjátok, mi a szél, mi a
homok ...

A pantomim — zsolozsma, sirám — átváltozik szél-ho-
mokpantomimmá, amikor is szél- és homokűző lesz a játék
jellege... Eközben a túloldalon megjelenik egy teljesen egyforma
arcú egyenruhás tömeg, beleimbolyog, behelőmpolyög a
színpad jobb oldali részébe. Közöttük a varázslók, akik némán
imitálva kereplőket csörgetnek, szíjjakkal ostorozzák magukat,
koponyájuk lehet beretválva, kopasz... sikongatnak,
nyivákolnak stb. stb. ... jövődöt jósolnak. Mindez némajáték.
A két néma-játék egymástól különálló, különböző csoport
némajátéka a színpad két részén. A bal oldali a színesebb,
noha aszketikusabb. A jobb oldali egyenruhában tombolóbb. A
kettőnek éles kontrasztban kell állnia egy-mással. A jobb
oldalon megjelenik egy pad, ugyanolyan kerti pad, mint a bal
oldalon. Attila áll rajta, az ernyőt kezében tartja, ernyő alatt
áll, s már beszél, mi-alatt betolják

ATTILA Azért fordultam hozzátok, hogy engedelmeskedjem
nektek. Nem azért fordultam hozzátok, hogy
engedelmeskedjem tanácsaitoknak, jövődöleseiteknek,
hanem azért, hogy rendíthetetlen bizalmamat megtá-
mogassák az istenek kinyilatkozásai. Nem adok hitelt nekik,
nem hiszem el, ha vágyaimmal, elképzeléseimmel
ellenkezően hangzik, de megerősíti elhatározásom, ha
egyeznek velem! Sic!

A jobb oldalon néma hurrázómozdulatok

AËTIUS (*a körmenetben*) A homok tódulhat nyugat, délnyugat
felé, nyomulhat a tengerig, belezúdulhat az óceánba, annyi
homok, hogy kitölti medreit ... Jöhet dél felé, de
megfordulhat a szél, s a föld ellenkező irányba foroghat.
(*Hangját elnyomja Attila beszéde*)

ATTILA (*gesztikulálva, népszónoki pózban, rendkívül groteszk
látvány, ahogy az ernyőt tartja kezében a padon és szónokol*)
Csak. Csak. Csak, csak. E. Hi ... . És. A. A. Ese. Ese. Vés.
Sese. Gés. Apti ... Csak. Csak, E. Hi. Be. Szk. Sek-szek. És.
A. Ae. Eak. Ben. Ról. Ról. U. Tu. Tó. Csak. Csak... (*Hangja
artikulálatlan szótagok*)

AËTIUS (*hangosan*) Ha esik, vegyétek elő az esőköpe-
nyegeiteket!

ATTILA I. I. Én. Csak. Au. Hi. Ez. Ka. Zsé. K. Kkkk. Es. A.
Nés. Ese. Vés. Ne. Ben. Ben, ben. Tal. Ugy. Gyá. Ugy. Vés.
Van. Én! R. Én! R. Én! Én! Én! Én! En. Csak. Csak. Én. Fu. Fu.
Tu. Fu. Fufu. Ru. Ruto. Én! Én! Én ... én ... én ... Én!

A körmenet elindul kifelé. Aëtius rágyújt egy cigarettára. A bal
oldali rész elsötétedik, csak Aëtius cigarettájának parazsa
látszik a bal részen

Karakati, karakati, karakatipára. Én! Én! Ló. Dó.
Karakati, karakati, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata,
tikarakapata. Én! Én! Velu. Ulev. Velu. Ulev. Z. Krsch. Én!
Én! És meg. Megmeg. Nis. Si. Megmeg. Karakatipára,
karakatipára. Um. Om. Omom. Om. Mutam. Meg. Só. Só.
Sét. Meg-meg. Nis. U. Karakatipára, karakatipára,
tikarakapata, tikarakapata. Ó. Ró. Én! Én! Én! ... Tam.
Tam, tom. Nisnis, sinmis. Ééén! Éééén! Össz. Össz. Össz.
Össze. Össze. Ásfo. Ásfo. Zen. Zem. Lés. Lésom.
Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata.
Mert igenis tudja meg, mert igenis megmutatom, mert
igenis. Do. Ti. Datiló. Do-dati. La-mi-o. Szó-szó-da-ti-la. Má-
ma-ba-pi-ma. Ditirama, szó-bó, szó-bó, ditirama, szó-bó ...
Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata. Dó-
bó, do-do. Ó-jah. Ó-jah. Ditirama, szó-bó. Bó-bó. Bo-bo-bo.
Da-ta-mima. To-ta-li-ma. To-ta-li-ma. Bó-bó. Mert igenis
tudja meg, mert igenis megmutatom, mert igenis, igenis,
mert, mert, mert. Tó-bó, datiló, Da-ti-datidati-bó-bó.

Juahh ... Juahh ... Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata. *(Diadalmas arckifejezéssel)* Xandaró ! Xandaró ! Ditirama, szó-bó. Szó-szó, szoszobó. Szó-bó. Xan-xan. Xan-xan. Juahh ... Mert igenis : Függetlenség. Mert igenis : Szabadság. Mert igenis, igenis, mert, mert megmutatom... mindenki-nek. Mindenkinek. Min-den-ki-nek! Nek-tek! Nedimden-mind-de-mi. Xandaró! Xandaró ! Szó-bó, szó-bó . . . Igenis tudja meg a Hatalom! Hatalom! Hatalom! Hat-ta-lom, hat-talom? Hat-talom? Hat-tallom? Hat-talloma? Bó-bó, hababó. Bó-bó Hababó. Tan, tan, Tan, tan. Ditirama hó-bó, ditirama hó-bó... Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata. Én! Én ! Én ! Én!

AËTIUS *(átszó)* Sohase fog elmúlni ez az eső? ATTILA *(észreveszi az esőt)* Sohase fog elmúlni ez az eső? AËTIUS *(nevetve)* Lehet. Nem tudom. Mit gondolsz...? ATTILA Vizözön. Ismerem a jó öreg Noé históriáját a

bárkával. Mondd, bevinnél a bárkádba engem, ha te volnál Noé'...?

AËTIUS Be én! Miért ne? Mindenre és mindenkire szükség és hely volt ott, ami csak létezett, s ami fontos, jelentős volt.

ATTILA Akkor eljutnánk az Ararátra. S egy galamb hozná a béke olajágát! *(Vihog)* Én azt hiszem, a bárkában egészen biztosan kibékülnénk. *(Nevet)*

AËTIUS Ott nem volt sem vegetatív neurózis, sem gyűlölet, sem féltékenység, sem hiúság... Tulajdonképpen, ha úgy vesszük, az ernyő, ez az esőköpeny, ez a pad a bárka.

Mindketten nevetnek

Harmadik jelenet

A bal oldalon hátulról megjelenik egy lefátyolozott nő két férfi kíséretében

AËTIUS Bemutassam neked Honoriát? A menyasszonyod? ATTILA *(lelép a padról, megindul Aëtius felé)* Honoriát, akit sohase láttam?

AËTIUS Ez az a nő, aki téged imád. 165 cm magas, derékbősége ideális, nyaka két marokkal átkulcsolható, haja tökéletesen dauerolva, hónalja s egyéb desodorálva, illata Arpége, Nina Ricci ... Triumph melltartót visel.

ATTILA Jobb szeretem a melltartó nélküli nőket. AËTIUS Kérlek. Ezen ne múljon.

HONORIA *(odarahanna Attilához)* Szerelmem ! *(Kísérői visszarángatják)*

AËTIUS Íme az elnök gyermeke.

HONORIA Drágám, szerelmem... vágyaim felhőjén lebegtél felém. *(Ismét odarahanna)*

ATTILA Mit ráncigálják azt a nőt ...

AËTIUS Varrennius elnök leánya.

HONORIA Rólad álmodoztam a Hatalom nyomorúságos teknőiben.

AËTIUS Az eljegyzés zálogát hozta el neked.

HONORIA Igen ! *(Ékszerdobozt vesz elő)* Kéjkarmok, mámortútk, gyönyörzsinig ... a libidó-lámpásaink reményében ...

ATTILA Van háromszáz feleségem.

HONORIA Mindegy, akkor van ágyad is elég.

ATTILA Eggyel több vagy kevesebb ...

HONORIA A szám csak akkor számít, ha másra vonatkozik.

AËTIUS Püthagorasz már megmondta, szám a világ.

HONORIA Elég volt a Hatalom ficsúrjaiból. Kötözz az ágyadhoz, az ágyad négy sarkához.

ATTILA Ágy... szalma nem lesz jó?

AËTIUS Ebben az esetben a gyakorlati módoknak, az eljárásoknak összességei közül, amelyeket valamely cél érdekében felhasználnak: legjobb a házasság...

HONORIA Kötözz a mennyezetre, dugj és szoríts egy ládába . . . bárhová . . . szeress . . .

ATTILA A mennyezettel nálunk baj van.

HONORIA Felveszem piros szoknyám, ha kell, zöld szok-

nyám, vagy kék, sárga, lila szoknyám, felveszem csizmáim közül bármelyiket.

ATTILA És a bugyikkal mi lesz?

AËTIUS A gyűrű több, mint test, szőr, bőr, vászon, selyem, szerelem.

HONORIA *(miközben a két férfi fogja, egyik kezével Attilának nyújtja az ékszerdobozt)* Hímségem diadalmas vezére! *(Elkezd vetkőzni)*

ATTILA *(kinyitja a dobozt, kivész belőle egy karika-gyűrűt, tenyerében játszik a gyűrűvel...)*

HONORIA *(vetkőzik)*

ATTILA *(hátradobja a gyűrűt)* Tegyétek a többi kincs közé.

AËTIUS Legjobb volna a széfbe.

ATTILA Tudok olyan eseteket, hogy az ékszerekből skorpiók nőttek... Az arcod! *(Honorához)*

AËTIUS Nálunk tökéletesen ciánoznak ... nincsenek háziállatok.

HONORIA Levetkezem. A testemet láthatod.

ATTILA Mutasd az arcodat.

HONORIA *(szinte csupaszon áll ott)* Látod...

ATTILA Az arcodat akarom látni!

AËTIUS Az előbb még a bugyit.

ATTILA Az arcodat!

HONORIA Tiéd vagyok egészen ...

AËTIUS Lehet százféle szem, száj, homlok, vonás...

HONORIA *(táncolni kezd)*

AËTIUS Lehet rüt, szép, szeplős, gyönyörű...

Honoriasóvárgó, kéjes mozdulatokat tesz ... Kivezetik

ATTILA Miért nem mutatta meg az arcát?

AËTIUS Nem tetszett a teste?

ATTILA Miért rejtettétek el az arcát? .

AËTIUS Az arc egyetlen ... sohase más, másé... a test ezer, millió...

ATTILA Zsákbamacska ... Azért egy szerelmes nő előtt jobb esőkabátban lenni, mint esernyővel ...

Negyedik jelenet

Félig holdfényben... holdfényben...

AËTIUS Egyáltalán nem kellett volna, se ernyő, se eső-kabát. ATTILA Elbáméskodtunk a sztriptizen ... nem vettük észre, hogy közben elállt az eső. *(Gombnyomásra összecukja az ernyőt: az ernyő nyílveesszővé alakul)*

Közben a két padot összetolják, a bal oldali pad a szín közepére kerül, a szín közepére tolják... Aëtius leül a padra

(nézi az esernyő-nyílveesszőt) Mi a nyílveessző megtett távolságával mérjük a messzeséget.

AËTIUS *(egyik lábával rajzolgatni kezd a földre)* ATTILA Nekünk egy röpte a méter.

AËTIUS *(rajzolgat)*

ATTILA *(mérőcsékéli a vesszőt)* Könnyű, szinte súlytalan...

Talán hús-harminc deka... Anyagától függ. AËTIUS

Anyagától minden bizonnyal. *(Rajzolgat tovább)*

ATTILA Nem is csúnya fegyver. AËTIUS Nem.

ATTILA Alakja hosszú, elegáns... nincs benne semmi rusztkikus. Még csőre is van a végén... tollazat... kopoltyú.

(Nevet)

AËTIUS *(miközben rajzolgat)* Csillog a napfényben, fényt szór

szerteszt, siklik, suhan ...

ATTILA Jó megfigyelő vagy.

AËTIUS *(rajzolgatva)* Szemet kápráztató, különösen al-

konyatban, ahogy lecsurog róla a fény...

ATTILA Azt gondolom, a legszebb fegyver.

AËTIUS De gustibus ...

ATTILA Néhány hét alatt odaértem a vesszővel a Dunától a Rajnáig.

AËTIUS Ott behömpölyögtetek az erdőbe, aztán alig hallottunk rólatok.. Nyomotok vesztet.

ATTILA Az erdőben nem nagyon lehet használni a nyílveesszőt.

AETIUS Legfeljebb vadászatra. Madárra, vadra, őzre, disznóra.

ATTILA Ki nem állom a madárhúst. Esküszöm, a legszivesebben vegetáriánus lennék. A spenótot szeretem. De te mit csinálsz? Rajzolgatsz a földre!

AETIUS Most jó puha a föld. Könnyű belerajzolgatni. ATTILA (megnézi)

AETIUS Vonalak, körök, téglalap, síkidomok.

ATTILA Mértan. (Definiálva) A vonal az a nyom, amelyet az egyik pontból a másikba húzott eszköz -- író-eszköz, fa, gally, ág stb. stb. hogy valamely felületen. A térnek egy irányban kiterjedő eleme: azoknak a pontoknak a folytonos sora, amelyeken egy mozgó pont áthalad ... Van egyenes, görbe vonal. A kör. A kör, ugyebár, olyan zárt görbe vonal, melynek minden pontja egy adott ponttól, a középponttól egyenlő távolságra van... Száraz, unalmas, nem nekem való.

AETIUS Én is meg tudom határozni... A nyíl. A nyíl egyik végén meghegyezett kő vagy csont, illetve fém-heggyel ellátott, másik végén rendszeresen kettő-négy sorban sugarasan elhelyezett tollakkal felszerelt fából, fás szárból készült vessző, amelyet az ijjal lönek ki.

ATTILA Elfelejtetted: van műanyag nyilvessző.

AETIUS A tegez: fából vagy bőrből készült, hátan hordott vagy övre akasztott tok, amelyben a harcosok a nyilvesszőket tartják : a puzdra. Az íj: a nyíl kiröptésére használt fegyver, amely ív alakban meghajlított vékony fából, csontból, fémből. .

ATTILA És műanyagból...

AETIUS ...és ennek két végére erősített megfeszíthető húrból áll.

ATTILA (nevet) Bravó! Ami azt illeti, egy-két jelentéktelen csetepatét leszámítva, alig kellett használni. AETIUS (ismét rajzolgat)

ATTILA (felemeli az ernyő-nyilat) Ezt is jó, ha megjegyzed, hogy majd meghatározhassad, tudjad. Mindenütt a várt szabadítót látták bennem, aki összezúzza a Hatalom zsarnokságát, gyarmatosításokat, és az elnyomott népeknek visszaadom hajdani függetlenségüket. Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata, táratarakapi ... táratarakapi ... En! En! En!

AETIUS (rajzolgat)

ATTILA A germánok egyesültek velünk. Találkoztok sok testvér a testvérel... Gótok ... Karakatipára, ka-rakatipára. Svahh . . . svahh, svahh . . . Dó-bó-dó-bó . . . di-ti-ri-ma,

AETIUS Mutasd csak azt a nyilvesszőt!

ATTILA (odaadja neki) És tulajdonképpen nem volt se erőszakoskodás, fosztogatás... Csak hódolat.

AETIUS Ezzel még nem ölte meg senkit. Mennyi nyíl-vesszőt faragtok?

ATTILA Ki akarsz kérdezni... Hadititkot akarsz meg-tudni... Van százhatvannégy nyílfaragó brigádunk. AETIUS Százhatvannégy.

ATTILA De ha kell, ezeregyszázhatvannégy ... Egy brigádban huszonöten dolgoznak.

AETIUS Ez anyyi, mint négyezer.

ATTILA Gyorsan jár az eszed!

AETIUS Meddig tart egy nyilvessző faragása?

ATTILA Az attól függ. Öt perc, kettő, egy. Az egész folyamat: nyésés, faragás, csiszolás, meoázás.

AETIUS (felmutatja a vesszőt) Automatizálni kéne. Szép példány.

ATTILA Királyi vessző. Hegye aranyozott. A toll Astur madár tolla.

AETIUS A brigádok éjjel-nappal dolgoznak!

ATTILA Általában napi három műszakban, ha szükséges. Van idő, amikor két vagy egy műszak is elegendő. (Nevet) Nem nagyon kellett harcolni!

AETIUS (elkezd rajzolgatni, de most már a nyilvesszővel)

ATTILA Megteszik mások helyettem. Ide is azért jöttem, hogy megszabadítsam a gallokat bitorlóiktól. AETIUS (rajzol)

ATTILA Igaz, kiáltványaim ellenére a burgundiaiak egy része a sali frankokkal megkísérelte az ellenállást. Azokat a népeket, akik alávetik magukat parancsaim-nak, megkímélem, az ellenszögölöket megsemmisítem. Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata ... !

AETIUS (rajzolgat) Ravaszok népek laknak itt. ATTILA A vizigótokkal neked sem mesedélutánok a tárgyalásaid.

AETIUS Az ember úgy bánjon el szövetségeseivel, mint akik holnap ellenségei lehetnek, ellenségeivel meg, mint akik a jövőben barátai lesznek. Következésképpen sohasem szabad engedni, hogy az előbbieket túlságosan megerősödjének, és hogy az utóbbiak teljesen megsemmisüljenek.

ATTILA Fél Gallia az enyém egészen az óceánig! AETIUS Nyilvesszőid úgy csapnak le, mint a villám.

(Gombnyomással hirtelen kinyílik kezében az ernyő, majd becsukódik. Ezt megismétli néhányszor)

ATTILA Villámháborúnak is nevezhetem.

AETIUS De ha a villám belecsap a kősziklába, kőköckébe ...

ATTILA Villám!

AETIUS A villám!

ATTILA A háború villám... a háború... feszülő, repülő, száguldó, célba igyekvő nyilvesszők összessége... olyan gyors.

AETIUS Nyilvesszőid olyanok, mint a villám, olyan gyorsak, de erejük...

ATTILA (ingerülten) Ez csak amolyan okoskodás, szószátyárkodás ... Ismerem hadseregem rohamait... hétszázézer lovas vágóját... mint az áradat, fergeteg, feltartóztathatatlan ... villám, villámok villámai ... villámok sokágú ostorai, villámok... Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata!

AETIUS A nyilvessző vessző... a villámháború gyors, mint a villám, nyilvessző röpte... A villám villám... a kő kő... szikla szikla...

ATTILA A Hatalom finom logikája.

AETIUS (rajzolgat)

ATTILA Hát ide figyelj! Állítsuk fel a premisszákat, akkor a konklúzió ...

AETIUS Tudom... (Nevet) S van syllogismus cornutus I ATTILA Szarvasokoskodás ! (Felnevet) Úgy van ! Áprilisban történt... Bök-bök, valamelyikünk akkor szarvashibát csinált... Bök-bök (Pózosan) Megállt a sereg Észak-Galliában. Nem messze van innen. Is-mered. Seregem a bástyáknál megtorpant, hátrálódtok, visszaözlött... hiába döngötte a falakat nyíl-zápor nyílzápor után a falakra, bástyákra ... Megkíséreltük, hogy megmásszuk a falakat, betörjük a kapukat... Középpont zúdítottak, forró vizet, olajat, olvasztott szurkot... visszavertek minket. Ez megzavarta a tervem. Abba hagytuk az ostromot, s a megszámlálhatatlan hun ellépett az épen álló falak, kapuk előtt... És?... És néhány nap múlva, mialatt a polgárok a rések helyreállításán, a falak kijavításán dolgoztak ... megleptem őket... — mint a villám... hús-vét éjszakáján... A lakosok serényen hordták a köveket, a palánkokhoz való cölöpöket... Mint a villám, Aeti ...! Érted? (Nevet) Syllogismus cornutus. Szarvas-okoskodás ! Mint a villám ... szarvasokoskodás . Bök-bök ! És szabad lett az út Párizs felé. Bök-bök... Mit rajzolsz megint? Ez valami... valami fej... Állatfej? Disznófej ... Nem, szarvas ! Ez meg teknősbéka...

AETIUS Jó a szemed... jól mozog a fantáziád... jól ismered az állatokat... Az. Eltaláltad.

ATTILA (lehajol) Remekül rajzolsz, de mi az, egész menaszériát akarsz idevarázsolni, állatkertet...? AETIUS Az előbb te is elárultál hadititkot a nyilvesszővel kapcsolatosan. (Rajzol) Ez . . . ez a négyszög egy légió. Mint harci egység : egyszerre szilárd is, hajlékony is, vegyített is meg egynemű. (Rajzol) Vannak benne nehéz fegyverzetű katonák, hastatusok, triariusok, zászlóvédők, akik a tömör elemet, mintegy a csontvázat jelentik a ferentariusok, a parittyások és a balistariusok mozgékony tömegében. (Rajzol) Minden légiónak megvan a maga lovas csapata. A különböző részek úgy izesülnek egymással, hogy az egész azonnal alkalmazkodik az ütközet folyamán a követelményekhez. A légió hol összezáru, és a teknősbéka páncélját szegezi a rohamnak, hol pedig kitéru, és lovasaival oldalba támadhatja az ellenséget, amikor a pajznak a vasfalát ostromolja.

ATTILA Miért nem folytatod?

AETIUS Köszönöm ezt a nyilvesszőt.

ATTILA Gyűlöllek, Aëtius, és csodának! Te vagy az egyetlen ember, katona, akit becsülök. Te vagy az egyetlen ellenfél.
AËTIUS Én azt hiszem, a technikaira iskolázott barbárság a régi Hatalom építményét könnyűszerrel össze-dönthette volna ... s talán ... talán...

ATTILA Mondd csak!
AËTIUS Talán, igen, egy új civilizációnak adhatna életet.
(*Lábával szétkeni a rajzokat*) Tessék. (*Gombnyomásra kiugrik az ernyő, odaadja Attilának*)
ATTILA Jobb lett volna, ha mint gyerekek találkozunk ott ... ott ... akkor, akkor talán ...
AËTIUS Ugye milyen nehéz kimondani?

MÁSODIK FELVONÁS

Első jelenet

ATTILA Megölhetnélek.
AËTIUS Tulajdonképpen én is megölhetnélek.
ATTILA Kibelezhetnélek.
AËTIUS Levághatnám a fejedet.
ATTILA Keresztüldöfhetnélek.
AËTIUS Levágnám karodat, lábadat, füledet.
ATTILA Ágyékodnál szürnék beléd... mint a karó. AËTIUS Végül a szemedet kikaparnám ... Persze, kezdhetem fordítva.
ATTILA A tüdődön át a szívednél bukkanna ki. AËTIUS Ha levágom a fejedet, az a leghumánusabb. ATTILA Milyen a kardod? Jó éles?
AËTIUS Amennyire szükséges. S a tiéd?
ATTILA Hegyes, mint a dugóhúzó, csavart.
AËTIUS Az enyémről leszalad a vér.
ATTILA Az enyémen kissé körülményes utat tesz meg. Kanyarog, fordul, fordul, mint egy szerpentin. AËTIUS Biztos a mozdulatod.
ATTILA Made by Attila... garantált!
AËTIUS Az enyém is ... sztereotíp!
Rövid csönd

ATTILA Láttam sokféle halált.
AËTIUS A tiédet nem.
ATTILA Van ilyen halál, van olyan halál... fekete halál, hirtelen halál, hősi halál, könnyű halál, rút halál ... halálfélelem, halálhörgés, halálküzdelem, haláltusa, halálsejtem, halálveríték, haláltánc ... Ismerek sokféle meghatározást.
AËTIUS Minden szó, hősköltemény, frázis, definíció jelensége még mind az élethez tartozik.
ATTILA Nem félek a haláltól.
AËTIUS Nem fél egyikünk sem.
Farkasszemet néznek egymással

ATTILA Mégis mi lenne, ha Attila megölné Aëtius? AËTIUS S ha Aëtius megölné Attilát?
EGYÜTT És mi történne, ha mindketten meghalnánk?

Nézik egymást, aztán Attila egyedül marad — térfelén —, az ernyőt karjára akasztja, sétálni kezd, járka fel-alá

Második jelenet

ATTILA Sohase szerettem a háborút, a háborúkat. Brutális és könnyű eszköznek tartom tehetségtelen uralkodók, elnökök, királyok, törzsfőnökök, vezérek kezében... Ami a harcot illeti, létezik másfajta harc is ... más a jellege, sokszor hatásosabb, célravezetőbb. Meg-vetem azokat az embereket, akiknek csak az jár az eszükben, hogy öljenek. Neeem ... ez baromi, ostobaság. Ez csak amolyan értelem és haszon nélküli passzió. Jobb szeretem a tárgyalásokat. Bizonyítom, hogy a békés megoldás a legjobb. Ez a játék nekem való. Fortélyos, ravasz, fegyelmezt, szelíd, dühös, attól függ, mire van szükség éppen, csürés-csavarás, nagyszerű, nagyszerű hangzatos szólam, taktika. Tudom, voltaképpen az egész felesleges időhúzás, idő-töltés, de az ilyen szakaszokra szükség van. És türelmes vagyok, ezt hangoztatom, türelmemet mindig meg-hosszabbítom mosolyokkal, kézfogásokkal, szerződés-szekkel. A politika a látszat művészete: mindig az dön-

tő és fontos, ami az események mögött van, settenkedik, készül, mint a sakkban a figurákat, olyan erő mozgatja, amely rejtvé van ... agytekervényeinkben. A békéért háromféle harcot ismerek, de a béke az én békém. Behatolok eszméimmel az ellenfél országába, alkalmas embereim egyre közelebb kerülnek a Hatalomhoz, bomlasztással, lázítással, elégedetlenség szításával, ígéretekkel. Ígéreteim mindig népszerűek. Tudom, mi az aktuális, mi az igény, mi a szükséglet. Eszméim elérhetik a Hatalmat, beépülhetnek, megváltoztathatják, s akkor máris én lettem a Hatalom ... harc : a behatolás harca ez. A Hatalom meg-ragadása: a cél. Azt, hogy a békét hangoztatom, meg-bénítja az ellenséget a felkészülésben, védekezésben. Tulajdonképpen lefegyverzem őt. Ezért vagyok most is itt és mindenütt másutt. Hogy megvalósítsam a nekem jó, nagyszerű, egyetlen, kizárólagos békét. Attila békéjét, nyugalmát. És a háború. Igénybe veszem a legkisebb kockázattal, legkevesebb költséggel, a legnagyobb gyorsasággal, a szükségserű hatékonyság kegyetlenkedéssel, rövid tartamúnak és rettegést gerjesztőnek kell lennie. Nem a vérontás, hanem a meg-rémítés a fő. A hosszú háború egyaránt kifárasztja mind a két felet, és mi hasznát veszem a győzelem-nek, ha magam is kimerülök bele. Következésképpen nem az a célom, hogy az ellenség megsemmisüljön, hanem, hogy képes legyen szolgálni engem, minél jobban, minél többet, minél... Ha valakiből hasznát akar húzni az ember, nem szabad teljesen megsemmisíteni. Nincs rosszabb, ostobább, veszélyesebb a rossz békénél, az ellenfél ne érezze azt, hogy legyőzték, csak azt, hogy veszített. Az alárendelt, méltóságától megfosztott rabszolga akkor is fellázad, ha jóllakott. Kegyetlen vagyok? Értelmes kegyetlenkedés ez... arányos a céllal és az eszközökkel, kiszámított, pontos, a helyzetnek megfelelő, bölcs, gazdaságos kegyetlenkedés. Tudom, sokkal-sokkal célszerűbb tíz embert látványosan megkínóztatni, mint haszon nélkül, szürkén, unalmasan lemészároltatni egy egész tömeget, amely tulajdonképpen egyetlenegy kivégzésnek a látványos hatására mindent hajlandó lenne elfogadni és megtenni. Nem az a teendő, hogy sokan pusztuljanak el, hanem jól, tehetségesen kell végrehajtani mindezt. Aki tehetségesen öl, pusztít, az tehetségének manifesztálódása? Neeem? Utálok, gyűlölöm a középszerűt meg a tehetségtelent. Nincs aljasabb, undorítóbb a középszerű tehetségtelen vérontásnál, pusztításnál... Tehetségtelen jóság, szeretet, igazság ... Mi a tehetségtelen jóság, igazság, szeretet, emberség...? Egyáltalán létezik igazság, jóság, erkölcs, tehetség nélkül ... ? A tehetség, mely gyilkol, éget, pusztít, megsemmisít, több, mint a tehetségtelen ájtatoskodás, ember-szeretet — erkölcs, hit... Éljenek a tehetséges gyilkosok, gengszterek, Al Caponék ... A tehetség igazol, feloldoz ... a tehetség erő, hatalom, alkotás ... szeretet, gyűlölet, pusztítás, megváltás ... a tehetség a világ, minden... A tehetségelenség semmire se vezet, semmire se jó... zéró, nulla, 0, 0, 0 (*Nevet*) És ezért biztos vagyok benne, hogy tíz áldozatot ha-marosan százak fogják híresztelni, és a megrémült képzelet még ezt a számot is megnöveli ... Így lesz ezer, tízezer, százezer ... millió ! Velem szemben a millió ... (*Hirtelen elhallgat*) És én? Én? Én? Én? ... ? Ha én vagyok a világ... a harc, a háború, a béke... a minden ... velem szemben megint csak magamat találok... a milliót, a milliókat. Mivelhogy én vagyok a világ! (*Felnevet*) Mind a kettő én vagyok : Attila : a minden : én... s velem szemben is a minden : én ... Egy személyben ! Miért ne? ! Hisz létezik, már ama három személy egyben. (*Nevet. Hadonászni kezd az ernyővel*) Bánom is én ! És az sincs ellenemre, hogy a világ leggyűlöletesebb emberének tartanak... (*Nevet*) Attila: a világ: minden: én: a legnagyobb gyűlölet! ... Az a gall remete, aki meg akart sérteni, aki vértanúságra vágyott, Isten ostorának nevezett ! Ha ! (*Nevet. Az ernyő hadonászás köz-ben ostorra változik, az ostor szerepét játssza. Suhint az ernyő-ostorral*) Elfogadom! (*Ostoroz körbe-körbe*)

Ostor vagyok ! (*Ostoroz*) Ostor! Úgy! Bizony! (*Ostorozza a láthatatlant*) Ostor ! Nagyszerű! Csodálatos!

(Megáll a közönség felé) Érzed az ütést... hallod a suhintást...? (Elkezdi ostromozni a közönséget) Érzed az ütést, hallod a suhintást ... az ütést, suhintást, az ütést suhintást ... (Egyre gyorsabban üt, suhint, üt, vág) Ütést, suhintást, ütést, suhintást, ütést, suhintást ... (Mozdulatai táncá válnak, egyre eksztatikusabban táncol) Érzed az ütést, suhintást ... érzed az ütést, suhintást ... Hatalom, Világ??? (Hirtelen abbahagyja. Tapsol, az ostor megint ertyó. Felordít) Ehes vagyok!!!

Harmadik jelenet

A színpad jobb oldalára padokat és asztalokat cipelnek. Felállítják a félkör vagy lapított U vagy más alakú lakomaasztalt. A padokat és az asztalt állatbőrökkel és színes szőnyegekkel is boríthatják. A lakomaasztal közepén, nyele az asztalba szúrva, nagyobb tarka, kerti ertyó. Oldalt a hunok és a többi mellékszereplő sorakozik fel. Hátral az asztal mögött frakkos pincérek állnak; Balról belép Attila Aëtius társaságában. Az ertyó alá ülnek. A többiek mélyen meghajolva Attila előtt elfoglalják helyüket. Attila int, és a pincérek felszolgálják az ételeket, italokat. Az asztal körül ülő hunok meg a vendégek szüntelenül Attilát lesik: engedelmesség, félelem, alázat a viselkedésükben ... Evés, ivás ... Hirtelen meg-változik a kép, eljött a pohárköszöntők ideje: Attila fel-áll. Mindenki abbahagyja az evést... nincs mozgolódás ...csend... szinte szoborszerűen ülnek

ATTILA (kezében pohár) Szeretném kifejezni örömeimet, hogy vendégünként üdvözölhetjük körünkben Karát, fényes szövetségésünk, Giserik s a vandálok meg-bizottját. (Iszik) Továbbá Braborant, a csodálatos gepida király államminiszterét. (Iszik) Továbbá Dodomir Rusztelt, a halhatatlan Theodorik osztrogót vezér különleges főtanácsadóját. Szeretettel üdvözlöm monsieur Girdigas lovagot, frank barátaink küldöttét, a germán Wennergott gauleitert, régi ismerősünket és a nemes Lubellust, aki először tisztelt meg jelenlétével. (Iszik. Int, hogy gyorsan töltsenek neki) Nagy örömeinkre szolgál, hogy itt ülnek asztalunknál mind. Mi, hunok nagyra becsüljük valamennyiükhöz fűződő barátságunkat, mely áthatja immár törzseink, népeink történelmét. Esménk valódi tartalommal gazdagítja barátságunkat, hozzájárult társadalmi, politikai, gazdasági céljaink azonosságához, megteremti az élet minden

területét átfogó sokoldalú együttműködés feltételeit, s egyesít bennünket a békéért és a biztonságért folyó harcokban. Különösen most, napjainkban van mind-ennek jelentősége, amikor ellenségünk ékeket akar verni közénk, minden eszközzel megkísérli lazítani megbonthatatlan barátságunkat, egységünket. A barátság nálunk nemcsak a szavak fecsegése és szüntelen üres fitogtatása. Nekünk, hunoknak és nem hunoknak, nagy családunknak, az a legfőbb eszmei és erkölcsi kötelességünk, hogy biztosítsuk az embereknek a legalapvetőbb jogait, a békés élethez való jogát, a munkához való jogát. Történelmi küldetésként fogadtuk el, hogy az emberiséget megvédjük a világháborúktól. Mély meggyőződésünk, érdekeinket, a haladásért küzdő népek érdekeit, nem lehet jobban és hatékonyabban szolgálni, mint hazafias, testvéri és pánhun politikánkkal. Barát és ellenség egyaránt láthatja, rendíthetetlenül haladunk előre... a jólét, egyenlőség panorájába ... Szilárdak vagyunk, egységben, egységbe tömörülünk. Rendszerünk, eszméink magasabbrendűsége, szövetségi elkötelezettségünk nagyszerű, egyre inkább kirajzolódó jövőnk záloga. Üritem poharam szövetséges rendszerünkre, megbonthatatlan barátságunkra, legyőzhetetlen táborunkra. (Iszik. Leül)

A többiek felugornak ... HUUU ... huu ... hu ... huu huuu ... huu ... kiáltásokkal hadonásznak poharukkal. Attila feláll, a többiek leülnek, elhallgatnak. Attila iszik. Leül. A többiek ismét felugornak ... HUU ... huuu... hu... huuu ... huuu ... kiáltásokkal hadonásznak. Ez többször megismétlődik. Attila feláll. A többiek leülnek, elhallgatnak

És nagy örömeim, hogy kedves vendégként üdvözölhetem közösségünkben a pannóniai Gaudentius Aëtium, Róma, a Hatalom, az ellenség legnagyobb fiát... barátomat. (Iszik. Leül)

A többiek megint felugrának ... HUU ... huu ... huu kiáltásokkal hadonásznak

(Feláll) Kokán! Egészségedre! A te feladatod, a te hivatásod, hogy a csatákban kibontakoztasd a mi nyílaink erejét. Ennek a fegyvernek köszönhető, ennek is, hogy az ellenséget szelvényben-hosszában meg-semmisítjük. Rajta! Előre! Bátran, győzedelmesen nyilaiddal ... Mert Hunnia hatalmas, a leghatalmasabb! Ide hozzám!

A megnevezett személy helyét elhagyva a vezér elé siet, hogy alázatosan poharát Attila poharához koccintsa, amit a többi hun mereven és némán figyel ... Koccintanak. Attila hátradobja poharát

Jokra! Lovak mestere! Paták, abrakok felelőse ... Még több lovat! Kancát, mént ... lovakat! Lovakból semennyi se elég ... százezer ló, kétszázezer ló, háromszázezer ló, egymillió ló... Te vagy a felelős a nyeritésekért. Rajta! Előre bátran, letiporva az ellenséget, átgázolva folyókon, hullákon ... Szügyek felelőse! Győzedelmesek rohamaid! Ide hozzám!

A megnevezett személy helyét elhagyva a vezér elé siet, hogy alázatosan poharát Attila poharához koccint-hassa, amit a többi hun mereven és némán figyel. Koccintanak

(Hátradobja poharát) Kabár! Téged még kevésbé ismernek. Türelem! Türelem! Egyszer majd a folyók, tavak, tengerek urai leszünk. Megismeri a világ a mi flottánkat... És előre, bátran, szelvényben a hullámokat, hajóhadad döntse le a vízfalakat... S miénk lesz Afrika, Ázsia... Győzelem... A te feladatod, hogy megcsináld őket. Tat, árboc, kötél, horogony, torpedó. Ide hozzám!

Megismétlődik az előbbi jelenet

Raksa! (Ujjával a jelenlevőre mutat) Íme! Ő a hinterland biztosa! A te dolgod, hogy anyagot, utánpótlást szállíts a frontvonalba. Mit bánom én, honnan és hogyan... Rekvirálj! Teremtsd elő... Iparkodj úgy végezni dolgodat, ahogy kell. Kell: hús, bór, kenyér, bor, konzerv... Minden legyen, kantinos! Különbözteljen felakasztatlak! Ide hozzám!

Megismétlődik az előbbi jelenet

Tultin! Puzdramegbizott! Puzdránk tele legyenek nyíllal. Zörögjenek hátunkon... Legyen zene, íjak, nyilak muzsikája... Tudod, mi a jelszó: egyre több puzdrát ... találj ki valamit, valami öblösebbet, mely-be ötször, nem, tízszer annyi fegyver fér bele. Meg-parancsolom! És találj ki valami újabb technológiát! ... Rövidebb idő alatt ötször, tízszer több puzdrát ... Ajánlom! Ide hozzám!

Megismétlődik az előbbi jelenet

Séka! Eddig még sok a nyereg nélküli ló... Nyergeket! Elöl s hátul kissé felhajló nyeret. És nyereg-fejet. És nyeregpárnát, nyeregpárnát, nyeregtakarót, nyeregtáskát ... Oldd meg! Fejdeddel játszol... lóhoz köttetlek, a nyereghez ... Ide hozzám!

Megismétlődik az előbbi jelenet. Belép egy hun, Attilához megy, fülébe súg valamit (Hátradobja poharát) Hozzátok be!

Belőkdösnek, betuszkolnak egy férfit, utánadobnak egy teli zsákot

Mit szándékoztál tenni azzal, ami a zsákban van...? FÉRFI (Xantus) Ajándékokat hoztam.

ATTILA Pénz, arany, platina, drágakő, ékszer, kábító-szer van a zsákban ?

FÉRFI Nem.

ATTILA Bontsátok ki a zsákat.

Kibontják a zsákat

FÉRFI Nagy vezér, Attila, ez nem lehet olyan vétség, hogy diplomáciai megbízottat elfogass.

A zsákból ezalatt kidobják tartalmát: néhány esőkabátot, vízhatlan csuklyát és egy pár kalocsnit

I. HUN Esőkabát!

II. HUN Esőkabát ! Orkán !

III, HUN Orkán ! Esőkabát !

IV. HUN Csuklya, kapucni!

TÖBBEN Kalocsni ...

ATTILA Miért hoztad ezt?

FÉRFI Mondtam már, ajándék.

ATTILA Mit akartál értük? El akartad adni ... becsempészted.

Erre nincs diplomáciai védettség. Ez rengeteg pénz a kalocsni kivételével.

FÉRFI A kalocsni ráadás.

ATTILA Lovakat akartál értük vásárolni?

FÉRFI Arra is van megbízásom ...

ATTILA Egy egész ménest? Beszélj ! Mit akartál itt vásárolni?!

FÉRFI *(nem felel)*

ATTILA Elfelejtetted? Segítsek, hogy eszedbe jusson? Kölnit, prémet, szörmét ...? Vagy valami mást? Bűn-társakat ? !

FÉRFI Ajándék ...

ATTILA Úgy is nevezhetjük ... ajándék ... A tervet nem te főzted ki, ugye ... Kitől ered?

FÉRFI *(nem felel)*

ATTILA Kitől ered?

FÉRFI *(hallgat)*

ATTILA Nem akarod megmondani. Annál rosszabb. Legalább félig ártatlan lehettél volna. Nos?

FÉRFI *(nem felel)*

ATTILA Majd a fiad megmondja! *(Intésére belöknek egy fiút)*

FÉRFI Ó csak elkísért ... turistáskodás céljából. ATTILA Mint ezek az esőkabátok. Kinek hoztátok ezeket az esőkabátokat?

FIÚ Nem tudom ...

ATTILA Kinek hoztátok ezeket az esőkabátokat? FIÚ :

Nem tudom ...

ATTILA Miután semmiről és senkiről se tudsz ... nincs rád szükségünk. Felesleges vagy. Ezért meghalsz.

Valaki térdre nyomja a fiút

FÉRFI *(felordít)*

ATTILA Meg fognak ölni !

FÉRFI Attila esküszöm ... esküszöm, fiam ártatlan ...

Fényképezni jött ide, megismerni az országot. ATTILA Meg fogják ölni!

FÉRFI Nem tud semmit a ... nem tud semmit ... a merénylet tervéről. Én gondoltam ki.

ATTILA Nem igaz!

FÉRFI Én gondoltam ki !

ATTILA Hazudsz! Ehhez te nagyon is buta vagy! FÉRFI

ÉN ... én ... kegyelmezz neki !

ATTILA Te csak ügyetlen eszköz vagy ... Rendkívül ügyetlen !

FÉRFI Kegyelmezz neki !

ATTILA Kitől kaptad a megbízást? A

fiúnak nyakához illesztik a kardot FÉRFI

Az Elnök ... A Pufók ...

ATTILA Tudtam. Tegyétek vissza az esőkabátokat a zsákba. A kalocsnit is. *(A férfiről, Xantusra mutatva)* Ilyen silány kis zsákmányra nincs vesztegetni való idő ... Itt maradsz fogolynak *(gúnyosan)*, tüssznek ... amíg az ügyet el nem intézik ... Fiad szabad, vissza-megy a zsákkal... és majd visszatér érted.

(A hunokhoz) Ti pedig ..

A frakkos pincérek ezalatt gyorsan ernyőket osztanak széjjel

Nyissátok ki az ernyőket!

Fantasztikus groteszk látvány ahogy kinyitják — lehetőleg egyszerűen — ernyőjüket

Emelj étek a magasba ! *Magasba emelik ernyőjüket*

És akár van eső, akár süt a nap ...

Tikarakapata, tikarakapata!

HUNOK Tikarakapata, tikarakapata!

ATTILA Karakatipára, karakatipára !

HUNOK Karakatipára, karakatipára !

ATTILA Bó! Bó!

HUNOK Bó! Bó!

Az ernyők ostorrá változnak ... Ostorozó mozdulatok Ostoroznak ...

MINDNYÁJAN Bó! Bó! Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata ... Bó! Bó!

A közönséget ostorozzák ... Egyre vadabb ostorozó né-majátékká változik a szín ... mialatt Attila kinyitott ernyőjével Aëtiussal elindul - Aëtiust karon fogja

ATTILA Országomba nem szabad becsempészni esőkabátot ... Nem érdemes ... A kalocsni nem érdekes ... nincs a fekete árúk listáján .. Gyere .. átmegyek hozzátok. Gondolom, elered megint az eső.

Negyedik jelenet

Attila és Aëtius lassan átmennek a szín bal oldalára — Aëtius térfelére. Attila kezében nyitott ernyő A jobb oldalon lassan megszűnik a tömeges ostorozás, el-halnak a hangok, lassan elsötétedik a szín ... Attila és Aëtius lassan, nagyon lassan kivonulnak bal oldalról a színpadról, miközben káprázatos gazdagon - díszítésekkel, jelzésekkel, tárgyi szimbólumokkal stb. kivilágosodik a bal oldali rész. Belép két hun Attila emberei; öltöztetik olyan, mint az imént a jobb oldatiaké ... Egy golyós számológépet cipelnek, olyat, amelyet régen használtak az iskolában

A HUN Ami az új határokat illeti, nagy királyunk magának követeli az ottan élő népek érdekében — kérésük többszöri meghallgatása után — mindazokat a területeket, melyek a folyó tulsó partján eddig húzódnak, addig a töltésszakaszig, ameddig a nap sugárai elérnek.

B HUN Ezt a vonalat, mely áthalad a Kvarkuson, pontosan meg kell állapítani, és lehetőleg ki kell tolni a Kis-Kvarkus hanyasaig.

A HUN Lehetőleg. És lehetőleg még távolabbra kell kiterjeszteni, a Sekély-Kvarkus kanyaráig.

B HUN Amennyire csak lehetséges : a Száraz-Kvarkusig.

A HUN Amennyire csak lehetséges : a patakig.

B HUN A csermelyig.

A HUN Az érig.

B HUN A forrásvidékig.

A HUN S ahol már nincs forrás.

B HUN Nincsenek források.

A HUN Ez a Kvarkus I területe.

B HUN Túl kell jutnunk a Kvarkus II-n.

A HUN Kvarkus III-on.

B HUN Kvarkus IV.

A HUN Kvarkus V.

B HUN Menti vidékére, országaira. A HUN

Földrészeire. A Kvarkogóniára...

Mindketten tologatják a golyókat oda-vissza, oda-vissza ...

Golyótologatás ... számolgotás... groteszk játék...

Annyi mint...

B HUN Annyi mint...

Egyre gyorsabban számolnak ... A

HUN Mindjárt meglesz...

B HUN Azonnal kiszámítom.

Némajáték ... számolgatás ... golyótologatás ... egyre gyorsabban, egyre vadabbul...

A HUN 272839 ... ?

B HUN Az kevés...

A HUN 272840

B HU Szó se lehet róla!

A HUN 272841

B HUN Nevetséges szám!

A HUN 272842

B HUN Ezért lefejeznek, karóba húznak!

A HUN Akkor 482545

B HUN Félek, kevés lesz az is

A HUN 482546

B HUN Nem tudom... (Vadul számol)

A HUN 482550... Mennyi legyen? A Nagy-Kvarkus, Kis-Kvarkus, Sekély-Kvarkus, Száraz-Kvarkus, Kvarkus I, Kvarkus II, Kvarkus III, Kvarkus IV, Kvarkus V... Kvarkusok, Valamennyi Kvarkus ... Kvarkónia ...Kiszámítottad?

B HUN A fejemet félttem... meg a beleimet, szívemet... (Számol)

Számolnak, némán, vadul, kétségbeesve

A HUN Mindez azért van, hogy a népeknek elvigyük a szabadságot.

B HUN Akkor nagyon jól kell számolnunk.

A HUN Hogy a népek elnyerjék a békét.

B HUN Pontosan.

A HUN A függetlenséget.

B HUN Hajszálpontosan.

A HUN Az egyenlőséget.

B HUN Nem tévedhetünk.

A HUN Testvériséget.

B HUN Nem csaphatjuk be őket.

A HUN Csatlakozhatnak hozzánk, nagy családukhhoz. Akkor legyen 683436 km²!

B HUN (megáll a számolásban)

A HUN Ez már a Kvarkuson túli terület... A Kuskvarkusok, a Kuskvarkusok folyói, erdői, patakjai, bűvő-patakjai, erei, forrásai...

B HUN Mocsarai, zombékosai... De mondottál vala-mit... Mit is mondott Attila, a nagy vezér?

A HUN Ami az új határokat illeti, nagy királyunk magának követeli az ottan élők népek érdekében, kérésük többszöri meghallgatása és megfontolása után azokat a területeket, amelyek a folyó túlsó partján addig húzódnak, ameddig a nap sugarai elérnek.

B HUN Ellenkező esetben a nap sugarait elhomályosítják a vesszők...

A HUN Úgy van... És nem lehet határ!

B HUN De Attila nem akarja, hogy ne süssön a nap. Mit mondtál, mennyi?

A HUN (tologatja a golyókat a számológépen) Valahogy fel kellett volna jegyeznem.

B HUN Beletetoválhattad, rajzolhattad volna a homlokodba vagy a karodba ...

A HUN Hétszázézer körül volt...

B HUN Néhány ezer négyzetkilométer ide vagy oda...

Hátulról megjelenik Aëtius, kis számológép a kezében

AËTIUS Kiszámítottatok? Mert én kiszámítottam ezzel a zsebkomputerrel. (Felmutatja a kis zsebszámológépet) 0,000.000... azaz nulla egész nulla, nulla, nulla, nulla... vagyis zero egész zero, zero, zero, zero ...

Szinte beszalad egy kövérkés férfi

PUFÓK (mézesezmázosan) Csak erre, csak erre.... méltóztassanak a követ urak... (A hun és B hun közé

áll, karon fogja őket) Tessék, méltóztassanak ... És ne hallgassanak a komputeresre... isten ments, ha-nem rám, rám és némes Uralkodómra, aki megérti Nagy Vezérük óhaját... Tessék, és nézzenek körül... (Körbesétáltatja karon fogva őket a bal részen) Jártak már erre...? Nézelődjenek csak, tekintsék meg a palotát, termeket... Ez itt egy csap... Nem tudják, micsoda, mire való... Vízcspap, csap, melyből víz folyik. (Odamegy a falhoz, mozdulatlanul imitálja)

A HUN Víz ...

PUFÓK A csapból folyik a víz, bizony...

B HUN Fantasztikus.

PUFÓK A falakon, téglákon, köveken, vakolaton át. A HUN (a láthatatlan vízcspap alá tartja kezét) PUFÓK Ihat belőle...

B HUN (a vizet morzsolgatja ujjáival)

PUFÓK Mi inkább bort iszunk. Ime ez itt egy másik csap.

Fordítson rajta, csavarja jobbra, jobbra. A HUN (vigyorogva) Folyik.

PUFÓK Persze, hogy folyik... Nálunk működni szoktak a csapok és minden más... Kóstolja meg!

B HUN (bizonytalanul) Ez ...

PUFÓK Vinum... Bor... Nem kumis, kancatej ...

Zöldszilváni. De ha akarják, az is folyik majd legközelebb : kumis. Olyan csapot is konstruálhatunk.

A ES B HUN (tenyerükből isznak, egymásra néznek, elvigyorodnak)

PUFÓK Na jó-jó... elég lesz, méltóztassanak tovább szemlélni... (Mozdulatot tesz, mintha valamit meghúzna, kintől vécéartályból zuhog a víz) Ez W. C. A ES B

HUN (egymásra néznek)

PUFÓK W. C., klozet, toilette... a budi, perváta utód-ja...

A ES B HUN (értetlenül egymásra néznek)

PUFÓK Le kell rá ülni... no... (Mutatja)

A ES B HUN (értetlenül néznek rá, még mindig nem értik)

PUFÓK (olyan mozdulatot tesz, mint amikor letolja a

nadrágot) Lehúzni, letolni, na!

A ES B HUN (elmosolyodnak)

PUFÓK És leülni...

A ES B HUN (diadalmasan felordítanak)

PUFÓK És elvégezni... utána lehúzni, lehúzni... A HUN

Minek az?

B HUN Ssssss! (Utánozza a víz hangját, a lezúduló vizet)

PUFÓK Hát hogy levigye... le... le... ami ott maradt...

A HUN (huncutul int)

B HUN Ez jó játék! (Meghúzza a vécét)

A ES B HUN (lehajolnak és nézik a vécékagylót) A HUN

(feláll, most ő akarja meghúzni)

PUFÓK Még ne! Először meg kell telnie vízzel. Még el méltóztatnak rontani. Tessék, követ urak, barátaim, lépünk odább... nézelődjenek(szemléldjenek. (Magyaráz, mutogat a követeknek) Kilincs... Fűtés... Szafaládé . . . Kölni . . . Borotvakrém . . . Kapcsoló . . . Cserép . . . Gerenda . . . Daráló . . . Gémkapocs . . . Zseb-kendő... Piritós . . .

Miközben Pufók magyaráz, mutogat, hátulról megjelenik egy rendkívül elegáns férfi, az Elnök, a kíséret-tel. Az Elnök odamegy a vécéhez, mímeli a leülést, a többiek sorfalként előtte állnak. Az Elnök feláll, vécé-papírosokat nyújtanak felé. Az Elnök elvesz egyet, majd meghúzza a vécét ... A kíséret tagjai szappanokat nyújtanak felé. Közben a szín bal oldalán elkészülnek a fogadásra ... Hosszú asztalt állítanak fel... Gyönyörű csokrokat, virágkosarat, virágkölteményeket hoznak be ... A kíséret tagjai szappanokkal előrenyújtott kezükkel az Elnök felé fordulva állnak. Az Elnök elvesz egy szappant, megszagolja. A pincérek tálcákon ételeket raknak az asztalra. Az egyik sarokba italokat helyeznek ... Permetezővel szagokat, illatokat permeteznek szét... Megjelennek a vendégek. Mind nagyon elegáns kisestélyiben, rendjelekkel, szalagokkal... A pincérek felsorakoznak. Hátul kisebb emelvényen zenekar. Az Elnök, miután elvégezte dolgát, megmosta kezét, gomblyukába virágot tűz... A zenekar rázendít vala-miféle himnuszra. A vendégek vigyázállásban. Az El-

nők elvonul előttük. A zenekar valcert vagy más zenét játszik, az Elnök kezét fog vendégeivel, elvegyül közöttük. Attila és Aëtius beszélgetnek, valahol a szélen

A PINCÉR *(gyorsan, hadarva szinte)* Aperitif, Cinzano rouge, bianco, dry !
B PINCÉR Dubbonet, hyrhh!
C PINCÉR Carpano!
D PINCÉR Malaga, Xeres, madeira! E
PINCÉR Porto d'origine superieur! A
PINCÉR Americano!
B PINCÉR Gin and tonic schweppes! C
PINCÉR Gordon's dry gin!
D PINCÉR Cognac Hennessy!
E PINCÉR Courvoisier, naturellement!

Belép a Pufók A hunnal

PUFÓK Ha akarná, önnek meglehetne mindez! *(A teremre mutat)*

A HUN Már hogyan?

PUFÓK Ó, nem kerülne különös fáradságába. *(Legyint, poharat vesz elő)*

A HUN Hogyan?

PUFÓK Talán restelné megtenni. Áááá, ez csak amolyan gondolat, ötlet, dehogyis ...

A HUN Mégis, mit kellene megtennem?

PUFÓK Mondtam, követ űr, ez csak amolyan ötlet, ide ...

A HUN Akármit megtennék érte!

PUFÓK Akármit? Ugyan! Nem akarom fárasztani, kísértésbe hozni.

A HUN Mondtam! Beszéljen !

PUFÓK Még ura ellen is?

A HUN Még uram ellen is!

PUFÓK Lehetne csapod, véced, borotvakrémed, ollód, órad. Megölnéd Attilát?

A HUN Adj nekem egy zsák esőkabátot!

A zene felerősödik. A hun kimegy... Az Elnök az előtérbe jön, belekarol Pufókba... zene halkul

ELNÖK Határmegállapító bizottság ! Ugyan ! Elnapoljuk az összehívását. Szakértői vélemények ! Ugyan! Nincs szükség rá. Ami a határok kérdését illeti, nem látom szükségesnek, hogy bármit is változtassunk a legutóbbi szerződésben foglalt megállapodásokon. Erre már nem lesz szükség ! Felesleges ! Ugyan !

PUFÓK *(meghajol)* Remélem, Excellenciás uram! Ez-után!

ELNÖK *(megváltozva)* De nem engedem, hogy a botrány sarával fröccsentsék le méltóságomat!

PUFÓK *(meghajol)*

ELNÖK Akik gyengéknek érzik magukat, azok, azok szabadítsák meg magukat ilyen eszközökkel ellenségeiktől.

PUFÓK *(meghajol)*

ELNÖK De olyan uralkodó, mint én, nem illik fenségemhez, hogy helyeseljem a megvetni való eszközöket.

PUFÓK *(meghajol)* Ahogy kívánja, Excellenciás uram, Úgy lesz... csak úgy... Ezután.

ELNÖK Elítélem ezt a fajta árulást, ezt a fajta metódust.

PUFÓK *(meghajol)* Úgy lesz, ahogy parancsolja, Nagyméltóságod ... ezután.

ELNÖK Elhárítom magamtól a kezdeményezést egész teljességében. *(Közben zsebkendőjét vesz elő, törölgetni kezdi kezét, ujjait)*

PUFÓK Egész teljességében.

ELNÖK A felelősséget.

PUFÓK A felelősséget.

ELNÖK Önre.

PUFÓK Rám, igenis, rám.

ELNÖK Hárítom.

PUFÓK Ezután.

ELNÖK Cselekedjen, ahogy kívánja.

PUFÓK Meg fogunk tenni mindent, amit kívánatos. ELNÖK

Azt hittem, ezek sokkal hívebb emberek.

PUFÓK Excellenciás uram *(meghajol)*, hűek is... csak-hogy... megígértém nekik az esőkabátokat ... Elindítjuk követségünket Attilához. Hogy tárgyaljunk, teljesítsük alázattal követeléseit. Mint azelőtt... Nem is sejtji, hogy ezután ...

ELNÖK Delegációnk vezetője.

PUFÓK Xantust ajánlom... A legjobb lesz Xantus .. Ha a merénylet sikerül, ami valószínű, a zűrzavarban elmenekülnek .. Ha pedig nem sikerül... mi s, Nagyméltóságod megtagadunk minden közösséget a merénnyelkkel és ...

ELNÖK És a hazának, a Hatalomnak tesz szolgálatot mindenki, aki meghal, ez pedig minden igaz állampolgárnak egyetlen vágya és kötelessége.

PUFÓK Mást teszünk felelőssé érte... és Xantust a fia is elkíséri, hogy még a gyanú árnyéka se vetődjön rájuk.

ELNÖK Hány esőkabátot ígértél?

PUFÓK Négyet vagy ötöt teszek a zsákba.

Az Elnök ismét előveszi zsebkendőjét, megtörli kezét, kis kölnisüveget vesz elő, megsimítja haját, megigazítja mellzsebkendőjét, a virágot kiveszi gomblyukából, megszagolja. Mindenki elhagyja a színpadot Attila és Aëtius kivételével... A jobb oldali szín elsötétedik

Ötödik jelenet

ATTILA Meg akartak ölni. A fejedet akarták elküldeni nekem.

AËTIUS Miért, az én fejem nem ér annyit, mint a Pufóké?

ATTILA A te fejed valamennyi fejnél többet ér, minden fejnél értékesebb.

AËTIUS El kellett volna fogadnod.

ATTILA Nem. Nekem csak a Pufóké kellett.

AËTIUS Mit csináltál volna vele?

ATTILA Sohase küldték el. Veszni hagyták Xantust, a fiú apját. Azt is tudom, ha a te fejedet küldik el, már rég a Hatalom fővárosában vagyok. Megüzentem: a te fejedet nem fogadom el.

AËTIUS Pedig a Hatalom fővezérének feje.

ATTILA Maga a Hatalom.

AËTIUS *(felnevet)* Gyűlölnék! Nem egészen értelek. ATTILA

Valóban óriási ajándék lett volna a fejed. A

sok hadmozdulattal, taktikáddal, stratégiával. De mi hasznát vettem volna úgy? *(Nevet)* Felhasználta a Hatalom.

AËTIUS Magam használtam fel!

ATTILA Mégis felajánlották. A Pufók kövér patkány. Patkányvinyogó a tudatuk. Patkányokkal harcoltam volna.

AËTIUS Nem kellett volna harcolnod, s most se lennének itt Catalaunumnál.

ATTILA Hanem a városban, s meglátogathatnám fej nélküli sírodot.

AËTIUS Ha lett volna sírom.

ATTILA Siremléket állítottam volna, s hexameteres epitáfiumot vésettem volna belé : Itt nyugszik Attila egyetlen ellenfele.

AËTIUS Ha holnap győzöl, ugyanezt megtennéd?

ATTILA És te?

AËTIUS Még hosszú az éjszaka...

Attila eltűnik a másik oldalon. Aëtius egyedül marad, Hátulról Honoria közelít

Hatodik jelenet

Aëtius egyedül sétál. Hátulról Honoria I. közelít

HONORIA Apám megváltoztatta álláspontját. Feleségül vehetsz. *(Átöleli Aëtium)*

A háttérben megjelenik az Elnök és Pufók

PUFÓK Sohasem szabad szembeszállni a nép akaratával.

ELNÖK Aëtius népszerű, ügyetlenség lenne támadást intézni ellene.

PUFÓK De nem, lehetne előbb népszerűtlenné tenni?
HONORIA Kellek még neked, kellhetek még ezután ... ?
AËTIUS Egy évvel ezelőtt...

HONORIA Az akkor volt... elfelejtettem.
AËTIUS Egy germán katona ilyesmire merjen gondol-ni...
HONORIA Ne mondd, ne folytasd tovább!
AËTIUS Apád értésemre adta, hogy céltalan lenne.
HONORIA Nem akarom hallani...
AËTIUS És kihirdette... mindenki pályázhat kezdedre.
HONORIA Nem akarom hallani... nem, nem, elfelejtettem.
AËTIUS Több tisztben reményt keltett... hátha feleségül
vehetnek...

HONORIA Elég!
PUFÓK Ha megtudják, hogy lányodat, Honoriát Aëtius
választotta...
ELNÖK Egyszerre annyi ellensége lesz, ahány kéréje
Honoriának.

AËTIUS Talán szolgálatomért meg akar jutalmazni. HONORIA
Önzetlenül szeretlek, magadért ... kíván-lak...

*Megjelenik Honoria II., a jobb oldal felé lépked sóvárgó
mozdulatokkal... epekedő játék, kézmozdulatok a láthatatlan,
jelen nem levő Attiláért. Honoria leborul, tépi magát, őrzöngeni
kezd: „Attila, Attila, Attila ...”, a sóvárgás szerelmi némajátéka*

PUFÓK Néhány nap után senki előtt se titok a tervbe vett
házasság, amely a pannóniai vezért egybe fogja kapcsolni
az elnöki családdal.

ELNÖK Soha!
PUFÓK Persze... soha. De egybe fogja kapcsolni még-is az
elnöki családdal... Kell!

*Honoria II. szenvedélyes, epekedő némajátéka ... mint-ha ott
volna Attila: simogatja haját, arcát, nyakát, át-öleli,
csókolgatja, végigcsókolja mellét, hasát, ágyékát, testét, lábát
körülkuszva. Honoria I. is szenvedélyesen ölelgeti, csókolgatja
Aëtius*

Az árulás meg a perbefogás bizonyára kevésbé ártana
Aëtiusnak, mint ez a házassági terv... Nubes, igen, nubes ...
(Elkezd dalolni) Nubes, nubes ... tralala, trallalala,
tatrallala, nubes, nubes ... nubes, nubes, tra-lalla-la-tra-
lallala...

Megjelenik Honoria III.

HONORIA III. Apám, szeretem Aëtius, és szeretem Attilát,
szeretem Attilát, és szeretem Aëtius.

PUFÓK (énekel) Nubes, nu-bes, tra-lallalala, tra-lallalala. Nu-
bes, nu-bes.

HONORIA III. Szeretem Aëtius, szeretem Attilát, sze-
retem Attilát, szeretem Aëtius. (Körültáncolja az El-
nököt, tánc sóvárgás, kéjes, szinte másolja Honoria
I. és Honoria II. mozdulatait)

PUFÓK (énekelve) Nu-bes, nu-bes ...

HONORIA III. (énekel) Szeretem Attilát, szeretem Aëtius.
Először azt, utána ezt, először ezt, utána azt ... Aëtius—
Attila, Attila—Aëtius, Aëtius—Attila, Attila—Aëtius
(Mozdulatai egyre szenvedélyesebbek, apját simogatja,
ölelgeti) Aëtius—Attila, Attila—Aëtius, Aëtius—Attila,
Attila—Aëtius... Én a kielégületlenség, én a kielégületlenség
... (Vadul ölelgeti apját)

A bal szín előterében Honoria I. rajta fekszik Aëtiuson, a
színpad jobb oldali részén Honoria II. a képzelet-beli Attilán.
Pufók rekedten dalolja: Nu-bes, nu-bes, nu-bes!

(Raugrik apjára) Szeretlek, apám!

Attila, Aëtius, Apám!

Aëtius, Attila, Apám!

Apám, Aëtius, Attila!

Apám, Attila, Aëtius!

ELNÖK Sohase! Te ringó! Lányom! (Eltaszítja ma-gától
Honoria III-t)

*Hirtelen mindenki mozdulatlaná válik. Honoria I. dia-
dalmasan Aëtiuson, Honoria II. diadalmasan a képzelet-beli
Attilán, Honoria a földön. Csend*

PUFÓK (szárazon, határozottan) A fővezér megfelekedett
állásának kötelességeiről. Szerelmes. Elhanyagolta a
határok védelmét, a stratégiai pontokat, a hídfők
elhagyatva, szabadon állnak, a katonák, nos, igen, a
katonák, katonái, akik nem látják, egyszerűen otthagyták
laktanyáikat, hazamentek. Csak a házasságra gondol. Azt
hiszi, minden keserűségét, amit a Hatalomtól el kellett
szenvednie, kárpótolni fogja a nő. Bocsánat. (Az Elnök felé)
Lányod, Honoria... Attilával nem volt ideje foglalkozni...

Zene. A színpad lassan elsötétedik

Hetedik jelenet

*Aëtius egyedül. Cigarettdobozt vesz elő, forgatja kezében,
nézegeti*

AËTIUS Itt az áll: a dohányzás káros az egészségére. Hát igen
: légcsőhurut, gégehurut, gyomorégés, gyomorfájás,
érszűkület, hörghurut, tüdőtágulás, tüdőrák, infarktus. A
dobozon lelkiismeretünk. (Nevet) Lám, ők is így vannak
velem: Aëtius a szükséges rossz, aki-re rászoktak,
használnak, nem tudtak eldobni, szükségük van rám,
Aëtiusra, Aëtiusokra, akik beépültek szervezetükbe,
agyukba, gondolkodásukba ... Aztán olykor felébred
lelkiismeretük, a büszke, a nemes, a különb, a
nagyraevágó, mint most, és szeretnének szabadulni tőlem.
(Felnevet) És vajon nem úgy vagyok velük én is? A Hatalom
a szükséges rossz, mely megaláz, elnyom, alárendeltségbe
kényszeríti fajtámat, a Hatalom a korlátolt, az ostoba, a
hitvány, a kór annyira beépült hűsombba, vérembe,
agyamba, sejtjeimbe, harcolok érte.. Aztán, igen (cinikusán),
felébred lelkiismeretem, szabadulni szeretnék tőle, mint
most... én, Aëtius, a lenézett, a hűbéruras hűség, az
idegen... Szemben állok azzal, akinek társa, barátja
lehetnék, akinek célja van, aki valamit akar, aki valamit
megkísérel, aki merész, nem megalkuvó? (Hirtelen elhallgat)
De vajon ez a tiszta lelkiismeret, tiszta lelkiismeretem?...
Megmentettem a világot... magasztaltak, magasztaltak
tisztjeim s a nép... Milyen világot?... Mit mentettem meg?
Megérdemel-te-e a megmentést? Megérdemelheti a világ? ...
(Fel-emeli a cigarettaskatulyát, fennhangon olvassa) A do-
hányzás káros az egészségére! (Lassan) A Hatalom, a
Hatalom annyi volna, mint a szükséges rossz? Élvezet,
szenvedély, hisis, morfium, méreg, megszokás... mely
velünk létezik, nő, alakul, teljesedik ... magán-tulajdon
szentsége, vallás, jólét, görcsös ragaszkodás, tespedés,
kérődés, bőfögés, degeneráció, munkanélküliség,
terrorizmus, megváltás... variációk, variációk... s mi
hordozzuk, bennünk, velünk, társunk, jelenünk,
nemzedékünk, látható, láthatatlan daganat?... (Fel-kiált) Mi
a lelkiismeret, a lelkiismeret, a tiszta, egyet-len lelkiismeret,
igazság, megoldás, iránytű, jövő?... (Hirtelen elhallgat)
Azokat, akik a Hatalom kormányzását kezükben tartják,
bizonyára nem sajnálom. Intézzék maguk ügyüket, a
lelkiismeretükkel. Többé nem foglalkozom velük. És Attila
tegye, amit tud, menjen arra, amerre akar. Nem fog
szembetalálkozni velem. Elhagyom a várost, elvonulok
egyik barátom-hoz vidékre. Lehet, gondolkodni fogok,
gondolkodnom kell. De a magányban egymásra rakódnak a
gondolatok, halmozódnak... és elsüppednek, elsüllyednek
visszhangtalanul a magány egyre növekvő rétegében.
Eltűnik a gondolkodás... Értelmi-szellemi tevékeny-
ségünknek az a módja, ahogyan körülményeinknek,
egyéniségünknek megfelelően gondolkodunk és cse-
lekednénk, az, amikor értelmi képességeimnek meg-felelően
tudatosan valamire ráirányítok, az, amikor valamely eszme,
világnézet, elkötelezettség, ígéret, hűség, eskü, megszokás
mozgat, cselekszik, gondolkodik kényszerít ... (Felkiált) De
hagyjuk ezt!!! Nem vagyok filozofus. Százszor inkább
kereskedő, orkán-, esőkabátügynök (nevet), tábornok,
marsall. (Hirtelen. elhallgat) Tábornok, marsall? És a
lelkiismeret... Mi a

tiszta, hol a valódi lelkiismeret ... lelkiismeret? Szán-tani fogok, vetni, halászni, horgászni, vadászni, tehenet, kecskét fejni. *(Nevet, rágyújt) És talán még a dohányzásról is leszoktatom magam. (Kimegy)*

Közben hátulról lassú moraj, morajlás, zaj
HARMADIK FELVONÁS

Első jelenet

A színpad közepén . a kerti pad: úgy, hogy fele Attila térfelén, másik fele Aëtius oldalán. Hátul a jobb oldalon egy magasított részen, emelvényen I—II. hun, hunok. A bal oldalon ugyancsak emelvényen a Pufók meg az Elnök ül. Zaj, moraj, morajlás, mint a második felvonás végén

I. HUN A bagudok, a bagudok.
II. HUN A bagudok, a bagudok.
I HUN A bagudok célja.
II. HUN Testvériség!
I—II. HUN Testvériség ! Irég, irég, irég!
I. HUN A bagudok, a bagudok.
II. HUN A bagudok, a bagudok.

Hirtelen elhallgatnak. Belép Attila, karján az ernyő. A hunok felugranak, két karjukat oldalra lendíthetik. Attila leül a pad jobb oldalára, az ernyőt a karjára akasztja. A hunok leülnek

I.. HUN Attila magához kérte fő szövetségeseit. II.
HUN Giserik ...
I HUN Pszt ... ezt kevesen tudják ...
II HUN *(halkan)* A vandálok.
I. HUN A vandálok, a vandálok, igen.
II. HUN Kikötnek majd Gallia déli partjain.
I. HUN A vandálok szövetsége.
II. HUN Titok.
I. HUN Titok.
I—II. HUN Titok, bibok, bibok, bibok, bibok.
I. HUN És Ardarik.
II. HUN És Ardarik, a gepida király.
I. HUN Na meg Theodimir.
II. HUN Theodimir, Theodimir.
I. HUN Az osztrogót vezér.
II. HUN Vezér.

I—II. HUN   Bebér, bebér, bebér.
HUNOK

I. HUN *(átszól a másik oldalra, ahol Pufók meg az Elnök ül)*
Hé!
II. HUN Igen, hé!
I. HUN Hé! Hé!
I I. HUN Héhe, héhe!
I. HUN Hé!
II. HUN Süketek is vagytok, nemcsak némák! Hé!
I. HUN Héhe!
II. HUN Héhe, héhe, héhe!
I. HUN Hé, héhe, héhe ! Uram, aki a ti uratok is, üzeneteketek, hogy készítsétek palotáját! Hé!
II. HUN Héhe, héhe!
ELNÖK *(Pufókhoz)* Nem lehetne megfizetni Attilát, hogy megálljon ... felajánlani néhány milliót? PUFÓK Nem kell neki már!
ELNÖK A konvertibilis sestertius ? !
PUFÓK Adtunk neki már eleget. Több van neki belőle, mint nekünk.
ELNÖK És gabonát?
PUFÓK Annyi a kétszersültje -- a mi búzáinkból.
ELNÖK És szarvasmarhát, disznót?
PUFÓK Konzervhegyei állnak készenlétben — a mi marháinkból, disznainkból.
ELNÖK Légyfogót, töltőtollat.
PUFÓK Minden szabadalmat megvettek, helyesebben odaajándékoztuk, eladtuk.
ELNÖK Ha talán ' átengedünk egy tartományt ... PUFÓK Miért érné be eggyel, mikor már valamennyit elveheti. Huszonhetet elvett, marad az utolsó.
ELNÖK Egyvalamije nincs!

PUFÓK Tudom, mire gondol Nagyméltóságod, valóban ...
ELNÖK Az esőkabát!
PUFÓK Büszkén visszaküldte azt a hármat.
ELNÖK *(énekelve, büszkén)* Esőkabát, esőkabát! PUFÓK *(énekelve, büszkén)* Esőkabát, igen, esőkabát! ELNÖK Egyvalamije nincs!
PUFÓK Nincs, nincs neki.

ELNÖK Esőkabát, esőkabát, az impregnált esőkabát!
PUFÓK
ELNÖK Kabát.
PUFÓK Kabát.
ELNÖK *(egyre szomorúbban)* Esőkabát, a speciális impregnált esőkabát.
PUFÓK *(szomorúan)* Az nincs neki.
ELNÖK *(nagyon szomorúan)* Mindene vau neki.
PUFÓK Mindene.

ELNÖK Van.
PUFÓK Neki.

Közben bejön Aëtius, leül a pad bal szélére

ATTILA Már másfél órája nem esik.
AËTIUS *(órájára néz)* Kettő óra hűsz.
ATTILA Van még háromnegyed óránk. Mit gondolsz, helyesen csináltam?
AËTIUS Ezt én is megkérdezhetném tőled. És én? ATTILA Te az én helyemben, hogy csináltad volna? Hogy csináltál volna a mai éjszakáig?
AËTIUS Nemsokára pitymallik.
ATTILA A mai hajnalig.
AËTIUS Ha én olyan politikus volnék.
ATTILA Ha én olyan katona volnék, mint te.
AËTIUS Mindezt talán csak a történelem fogja kimondani. Neked hadsereged van.
ATTILA Nektek meg fővezérek.
AËTIUS Ki tette ide ezt a padot?
ATTILA Katonáim közül bizonyosan egy sem.
AËTIUS Az enyémeik közül senki.
ATTILA Nem akarod, hogy helyet cseréljünk?
AËTIUS Épp ez jutott eszembe most.

Felállnak, helyet cserélnek. Egymásra néznek

ATTILA Most már neked kellene cselekedned a helyemben.
AËTIUS *(nevet)* S nekem a helyedben.
ATTILA Megengedné?
AËTIUS Nem tudom, mit szólnának ott fenn.
ATTILA Képzeld el, ha reggel Attila állna a Hatalom seregei élére.
AËTIUS Én pedig a hunjaid elé.
ATTILA Egyenruhát, vértet, sisakot cserélnénk. AËTIUS És akkor, ha én győznék, győznének a hunok. ATTILA S ha én, akkor a Hatalom!
AËTIUS Megtréfálnánk a történetírókat. Egyik azt mondaná, a másik fordítottját.
ATTILA Ahogy így ülünk.
AËTIUS Add csak ide azt az ernyőt ! Várj, neked adom az esőkabátot.
ATTILA *(felveszi az esőkabátot)* Úgyszólván egy a méretünk.
AËTIUS *(kinyitja az ernyőt, maga fölé tartja)*
ATTILA Egy a bökkenő, nem esik.
AËTIUS Miért, voltak a történelemben örültek. S mi most kissé örültek leszünk. Én mindig csak csatát vívtam. Támadtam, előrenyomultam. Nem vártam sohasem.
ATTILA A fő dolog elkerülni, hogy csatába keveredjem. Hátráltam. Csak hagyni kell őket, mondogattam. Az idő nekünk dolgozik.
AËTIUS Egymás után foglaltam el a városokat, országokat, észak felé, nyugat felé, kelet felé, tudtam, azt akartam, hogy messze Keletre érjen majd a Hatalom velem.
ATTILA Ellenállás nélkül hagytam, hogy elpusztítsák Londongiát, Reát, Castorát.
AËTIUS Megállíthatatlan nyomultunk előre, sorra meghódoltak a törzsek, népek.

ATTILA Elbújtam ... kikerültem a harcot.
AĒTIUS Alig találtam magam előtt katonákat, ellenséget, a városok kinyitották kapuikat, volt, amelyiket ostrom alá vettem és felperzseltem, lakosait lemészároltam.
ATTILA Hátráltam, átcsoportosítottam erőimet... bűjdosztam. Elrejtöztem ... kerültem a találkozást. Fellázdak a szlávok, germánok, gepidák. Zsugorodott a hadsereg.
AĒTIUS Victoria! Victoria! Győzelem! Egyik győzelem a másik után, megállíthatatlanul, meghódítva egész Európát, Ázsiát és tovább.
ATTILA (*felkiált*) Ostobaság! Ez nem igaz! Lehettem volna Attila?!
AĒTIUS Lehettem volna Aëtius?
ATTILA Gyere, üljünk vissza a helyünkre.
AĒTIUS Az ernyő!
ATTILA Az esőkabát!

Visszaülnek helyükre... mozdulatlanul. Közben fent mozgolódás

PUFÓK Excellenciás uram! Aëtius nagyravágyása nem riad vissza semmitől.
ELNÖK Győzött, megverte az ellenséget.
PUFÓK Győzött... hm... Miért hagyta futni őket? Aëtius csapataival visszatért. A győzelemben nincs semmi rendkívüli...
ELNÖK Semmi rendkívüli.
PUFÓK Közben is, csakugyan ő nyerte meg a csatát. ELNÖK Csakugyan ő ... Lehet... lehetséges...
PUFÓK A győzelem nem inkább a vízigótok vagy a frankok érdeme?
ELNÖK A vízigótoké ... a frankoké...
PUFÓK Saját fajtánk... Az idegen csak afféle fondorkodó és az udvari előszobákban, minisztériumokban szajkaskodó vezér! Vezér! Pah!
ELNÖK Pah!... Lehet... Pah ...
PUFÓK Nem ismeretes, hogy Aëtius személyes barátja Attilának, és mindig kezére járt a hunoknak? ELNÖK Barátja.
PUFÓK Minden bizonnyal.
ELNÖK Minden bizonnyal, valószínűleg.
PUFÓK Mennyit kapott, hogy futni engedte őket? Tíz-ezer, százezer, egymillió sestertius?
ELNÖK Elárulta a birodalmat...
PUFÓK Állítólagos győzelme tulajdonképpen vereség. ELNÖK Tulajdonképpen, minden bizonnyal, valószínűleg vereség ...
PUFÓK Nem irtotta ki a hunokat.
ELNÖK Nem. Futni hagyta őket.
PUFÓK Hegyen-völgyön ... Őt diadalmenetben fogadták. A tömeg... Csak őt éltették.
ELNÖK A nép.
PUFÓK Javaslom, fúrjuk meg. Váltasuk le... helyezzük vád alá.
ELNÖK Helyezzük vád alá? És? És?
PUFÓK A hunnak pedig ajánljunk fel segílyt, vereség után jól jön ...

A hun oldalon mozgolódás

I. HUN Nem történt semmi.
II. HUN Semmi baj.
I. HUN Ez a vereség nem vereség.
II. HUN A mi vereségünk sose vereség.
I. HUN Sose.
II. HUN Nem ismerjük, mi az.
I. HUN Taktikai győzelem.
II. HUN Győzelem... HUUUUU. HUUUUU.
I. HUN Tervszerű elszakadás ... huuuuu
II. HUN Kiigazítás ... huuuuu ... huuuu
I. HUN Más hadművelet.
II. HUN A lényegen nem változtat, huuu ...
I. HUN Ideiglenes visszavonulás, bocsánat, vonulás, huuuu.
II. HUN Átcsoportosítás.
I. HUN Rendezzük sorainkat.
II. HUN Felbukkanunk valahol.

I. HUN Másutt... huuu ... huuu
II. HUN Mindenütt... huuu ... huu

Attila megmozdul

ATTILA Támadtam, karakatipára, előrenyomultunk, karakatipára, csak! Nem vártam sohasem! Tikarakapata, tikarakapata!
AĒTIUS Vártam... A fő dolog elkerülni, hogy harcba keveredjem. Hátráltam. Csak hagyni kell őket, mondogattam ... az idő nekünk dolgozik.
ATTILA Sof! Sof! Karakatipára, karakatipára ... Üsd, verd, nem apád! Sof! Sof! Tikarakapata, tikarakapata. Egymás után foglaltam el a városokat, fálvakat, hegyeket, mezőket, folyókat, országokat! Sof, Sof! Sof! Sof! Karakatipára, karakatipára, tikarakapata, tikarakapata! Sof! Észak felé! Nyugat felé! Dél felé! Tudtam, hogy sof! Sof! Akartam! Sof! Sokat akartam. Sof! Sof! Hogy messze Keletre is elérjek majd! Sof! Sof! Sof-sof sof-sof!
AĒTIUS Ellenállás nélkül hagytam, hogy elpusztítsák Longondiát, Reát, Castorát ...
ATTILA Megállíthatatlanul nyomultunk előre. Karakatipára, karakatipára! Tikarakapata, tikarakapata! Sof! Sorra meghódoltak a törzsek, népek. Sof!
AĒTIUS Elbújtam ... kikerültem a harcot... vártam...
ATTILA Alig, sof, alig, sof, semmit, sof-sof, nem láttam magam előtt ellenséget. Karakatipára, a városok, karakatipára kinyitották, karakatipára a kapukat, tikarakapata, tikarakapata, kiraboltam, sof, sof-sof! Le-romboltam! Sof! Felperzseltem. Sof! Lakosait lemészároltam! Sof-sof!
AĒTIUS Hátráltam, átcsoportosítottam erőimet ... el-bújtam, kikerültem a találkozást... a nyílt harccal. Fellázdak a burgundok, gótok ... zsugorodott a had-sereg.
ATTILA (*felkiált*) Győzelem! Jóia! Sof! Sof! Sof-sof, sof-sof! Soksofsofsofsof! Sofsofsofsofsofsof! Egyik ioiá a másik után! Ioá! Ioiá! Győzelem! Győzelem! Sof! Sof! Sof! Sof-sof-sof-sof-sof. Megállíthatatlanul! Karakatipára! Karakatipára! Meghódítva egész Európát! Tikarakapata, tikarakapata! Ázsiát! A világot!

Az emelvényen a hunok

I. HUN Isten!
II. HUN Varázsló!
I. HUN Varázslók legnagyobbika!
II. HUN Varázslók varázslisszimója!
I. HUN Istenek istene, istenisszimója!

Elkezdenek énekelni

EGYÜTT A bagudok, a bagudok, a bagudoknak bagudoknak mozgalma terjed. A bagudok, a bagudok. Testvériség, testvériség! Dedész, dedész, dedész! A bagudok, a bagudok ...

I. HUN (*a másik emelvény felé*) Ha!

I I. HUN Hé!

I. HUN Héhe!

II. HUN Hehé!

I—II. HUN (*énekelve*) A bagudok, a bagudok, a bagudok, a bagudok.

A másik emelvényen

PUFÓK Aëtius személyes barátja Attila.
ELNÖK Személyes ... nem személyes, állati.
PUFÓK Nem személyes, állati. Kezére játszik.
ELNÖK Lábára, patájára.
PUFÓK A várost be fogják venni, hacsak...
ELNÖK De hova menjünk?
PUFÓK (*gúnyosan*) Hacsak... Aëtius ajánlotta, menjünk Rolliába. A Hatalmat ott meg lehet menteni. Hacsak ...
ELNÖK El akar vinni Rolliába, hogy ott zárva tartson...
PUFÓK Hacsak... El akarja távolítani, nem kétséges...

ELNÖK Hogy a foglya legyenek.

PUFÓK Hacsak... Megegyezett a hunnal, hogy harc nélkül átadja neki a Hatalom magját.

ELNÖK (*sopánkodva*) Mit csinálunk Rolliában, mit csinálunk Rolliában? Még boldogtalanabbak leszünk, mint Ovidius a szkiták között.

PUFÓK Sötét árulás. Hogy el akarja küldeni, azért teszi, hogy aztán majd megölje s uralkodjon a helyé-ben.

ELNÖK Ha már veszni kell... adót fizetni .Attilának semmivel rosszabb, mint száműzetésbe menni Rolliába, a pannóniai uralma alá. (*Jajveszékel*)

PUFÓK Meg kell változtatni azonnal a külpolitikai irányvonalat!

Attila és Aëtius még mindig mozdulatlanul ülnek ... majd Aëtius szótlanul feláll, Attila is követi, helyet cserélnek. Attila a Hatalom bal játékrészében, Aëtius a hun jobb játékrészében. Az ernyő ott marad a jobb oldalon a pad karfáján, az esőkabát is ott marad a bal oldalon. Aëtius kinyitja az ernyőt, leül. Attila fel-veszi a kabátot, leül

AËTIUS Én, Aëtius, aki születtem Durostrorumban, Pannónia Silestria tartományában, apám Gaudentius, Afrika comese ... ernyőt tartva a kézben vagyok a hun seregek vezére... az egyesített pánhun-germán-szláv-ázsiai seregek fővezére!

ATTILA Én, Attila, aki Mundzuknak fia, aki Opos fia, aki Szemesz fia, aki Ompád fia... esőkabátban, impregnált, tökéletesen impregnált vízhatlan kabátban vagyok a Hatalom seregének vezére!

AËTIUS S vesztettem!

ATTILA Victoria! Victoria!

Hátulról a Hatalom emelvénye felől harangzúgás. A Pufók meg az Elnök rázendítenek a Te Deumra. A Te Deum után a harangzúgás tovább

PUFÓK Lombbal, virágokkal fogadhatjuk!

ELNÖK A hadsereg nem lehet el barbár nélkül... Hogy azok germánok, frankok, alánok, hunok-e ... (*Legyint*)

PUFÓK Mesélték, a barbár Alán, akit a Hatalom egy-szer az ugyancsak barbár Laina megfenyítésére küldött, a legyőzött király fejét zsákba varrva elküldte ide... a zsák két helyen ki volt vágva.

ELNÖK Rút barbár... karja hosszú, törzse széles, lelapított arccal, szétálló szemek...

PUFÓK Mindenesetre miután kezet fogott veled, Excellenciás uram, mosson kezet.

ELNÖK Egy kis sprayt mindig a zsebemben hordok. PUFÓK Higiénia!

ELNÖK Hogy is hívják...

PUFÓK Mundzuk fia ...

ELNÖK Mundzuknak igen sok fia volt... Jól van... És készítse majd az érdemrendet.. Az esőkabát érdemrendet, briliáns gallérral.

PUFÓK Odaajándékozzuk neki a szolgálati mundért, az esőkabátot.

ELNÖK Adhat neki a kincstár még kettőt... Egy ünnepit és hétköznapi.

A hun oldalon fenn az emelvényen mozgolódás

I HUN Száműzzük!

II. HUN Tízezer nyilvessző röptire innen!

I. HUN Tizenötezer nyilvessző röptire!

II. HUN Húszezer nyilvessző röptire innen!

I. HUN Hó!

II. HUN Ha!

I. HUN Hahó!

II. HUN Hóba!

I. HUN Igenis!

II. HUN Először perbe fogjuk.

I. HUN A vádiratbört majd elkészítem.

II. HUN Gondoskodom.

I. HUN Tíz év!

II. HUN Mit nem! Hús év !

I. HUN Huszonöt év!

II. HUN Életfogytiglan !

I. HUN Nincs több?

II. HUN Aztán majd kitoloncoljuk!

I. HUN Vagy kicseréljük.

II. HUN Hó!

I. HUN Ha!

I I. HUN Hóba!

I. HUN Hahó!

ATTILA Kié a győzelem? Attilaé vagy a Hatalomé? AËTIUS Kié a vereség? Aëtiusé vagy a hunoké? ATTILA Lehettem volna Attila!

AËTIUS Lehettem volna Aëtius !

ATTILA Én én voltam!

AËTIUS Én voltam én!

ATTILA Vagy Ó a Hatalom!

AËTIUS Vagy Ó Hunnia!

Egymásra néznek, mindketten maradnak helyükön. Kelékeket cserélnek. Attila visszaadja Aëtiusnak az esőkabátot, Aëtius Attilának az ernyőt

ATTILA Én, Attila, Mundzuk fia, aki, aki Opos fia, aki Kelen fia... ezt már mind elmondtam... nos, igen, aki Opád fia ernyővel. a kezemben vagyok a Hatalom seregeinek tábornoka.

AËTIUS Én, Aëtius, aki születtem Durostrorumban, Pannónia Silestria nevű tartományában... — elmondtam már néhányszor, tudják, esőkabátban vagyok az egyesített pánhun seregek fővezére.

ATTILA És vesztettem.

AËTIUS Győzelem, hurrá!

A hunok az emelvényen elkezdnek hurrázni

I. HUN Hurrááá!

II. HUN Hurráááááá!

I. HUN Ezennel hunná nyilvánítjuk a vezért! I I.

HUN Hurrá!

I. HUN Hun volt, hun Ó !

II. HUN Hun lesz!

I. HUN Hun!

I I. HUN Hun!

A Hatalom emelvényén

PUFÓK Javaslom, Nagyméltóságodnak ..

ELNÖK Javaslatod hallgatom, elfogadom.

PUFÓK Indítványozom: váltsuk le a fővezért!

ELNÖK Leváltjuk, bene.

PUFÓK Küldjük haza.

ELNÖK Sine ira et studio!

PUFÓK Menjen!

ATTILA Kié a vereség? Attilaé vagy a Hatalomé? AËTIUS

Kié a győzelem? Aëtiusé vagy a hunoké? ATTILA

Lehettem volna Attila!

AËTIUS Lehettem volna Aëtius!

ATTILA Így!

AËTIUS Ekképp !

ATTILA Én én voltam? AËTIUS

Én voltam én? ATTILA Vagy Ó a

Hatalom? AËTIUS Vagy ó

Hunnia? ATTILA Ülünk a

helyünkre!

Felállnak, helyet cserélnek. Aëtius a kerti pad bal oldalán esőkabátban, Attila a kerti pad jobb oldalán ernyővel a kezében

Második jelenet

Aëtius és Attila a padon ülnek, a pad két szélén. Hátul megjelenik Honoria apácaruhában. Körültáncolja a padot, rendkívül vonzó, nőies

HONORIA A Kunigunda rendjéhez tartozom. Leülhettek közetek? Leülhettek közetek? (*Nem felelnek*) Úgy ül-tök itt, mintha megkövültetek volna. Mint a cövekek. (*Leül, megnézi mindkettőjüket. Aëtiushoz*) Randevúra vártok? Milyen a nő? Szőke, barna, fekete... vörös ? (*Attilához*) És a tiéd? (*Nem felelnek*) Mi az, bemajréztatok? Nem kompromittáltak, az fix, nem bántalak benneteket... Nézzetek rám: túl vagyok a

fogadalmon, szüzességet fogadtam. (Rágyújt) Mi az, hé ...erre se feleltek... olyan hűségesek vagytok, hogy meg se muikkantok? (Mindkettőnek az arcába fújja a füstöt) (Cigarettazik, egyik lábát a másikra teszi) Nem jön a nőci!... Firnájsz... Egyik sem? Muhar ... Ah, pléhdoboz! Ismerem egyszer egy hapsit — úgy jóval noviciás korom előtt —, amolyan stricike volt, ha ő várt, várta a gubát... a nősténykének pontosan meg kellett jelennie, abbahagyott az mindent, a Lalo, és tejtelt... nála állt mindig a lé... Tudom, ti ilyes-mire nem volnátok képesek, mint az, ááh, azért ültem le közétek, látni rajtatok ... De azért mégis rettetes, hogy két ilyen jóképű ürgét megvárakoztat-nak. Nincs azoknak egy csöpp eszük... Sufni! En már rég otthagytam volna őket. Hogvisne! Ilyen klassz daliák!

Groteszk kép: ahogyan hárman ülnek... Aëtius—Attila mozdulatlan... Honoria hol balra, hol jobbra néz... némajáték ... Honoria malmozni kezd ujjával... hol erre, hol arra néz

Szép, kellemes ez a nyári éjszaka... (Feleletet nem kap, hol jobbra, hol balra néz) Süt a hold ... De jól érezném magam, fiúk... (Kihúzza derekát, mellét) Bizony, ha akarnátok. (Mint ha feleletet várna, hol balra, hol jobbra néz) Milyen kár, hogy csak ezernégyszáz 'év múlva lesz disco. (Elkezd dúdolni egy discoszámot) Persze, van más szórakozási lehetőség... Narancslé... (Attilára néz) Gin. (Aëtiusra néz) Vodka. (Attilára néz) Konyak. (Aëtiusra néz) Pingpong... az kasa ... Röpi ... az kasább... (Felordít) Csinálja-tok már valamit. Az ember valósággal beumbuldál a csöndben, unalomban ... Miért nem smároltok már végig? Ti férfiak vagytok mind a ketten. (Aëtiusra néz) Hé ! (Attilára néz) Süketek is lehettek, nemcsak némák... Muhar!... Stangli ! (Legyint. Előveszi breviáriumát, lapozgat a könyvben) Ma... július 26-án, Szent Anna napján. Olvasmány a Bölcsesség könyvéből... Példabeszédek 31, 10—31... „Boldog, akinek derék asszony a felesége. Értékesebb az ilyen asszony minden drágakónél. Férjének szíve nyugodtan ráhagyatkozik : háza nem lát semmiben hiányt : boldoggá teszi férje életét: nem okoz neki soha bánatot. Szorgalmas munkában...” (Már csak mormol, csöndben olvas, látni, ahogy mozog a szája)

ATTILA Nálatok bűn apácával...?

AËTIUS Mindenképpen bűn.

ATTILA Kinek nagyobb? A férfinak vagy a nőnek?

HONORIA (felnevez) Ó, azzal ne törődjétek. Mindenképpen a nőnek, tulajdonképpen csak ő a bűnös. Mint Éva a paradicsomban. (Olvas tovább, mormolás, látni, ahogy mozog a szája)

ATTILA Lefeküdtél már ilyennel?

AËTIUS Soha!

ATTILA Félsz, hogy elkárhozol, poklok tüze égeti meg testedet?

AËTIUS Még gondolatban sem.

ATTILA Jámbor.

HONORIA (felnevez) A férfi másodrendű bűnös. Az se biztos... Éva a csábító... De azóta sok minden meg-változott. (Ismét rágyújt)... Modernebb, haladóbb a felfogás... S van penitencia ... Hűsz rózsafüzér, száz rózsafüzér, kétszáz rózsafüzér ... attól függ... van engesztelő ok. (Ismét olvas, mint az előbb)

AËTIUS Képes volnál?

ATTILA Olykor a nőnek jólesik a barbárság. Miért ne?!

HONORIA (szemléltetve) Ó, a vér, a hús, a kisértés... Ördög. Száz ördög... Ó ... Van bűnhődés előtti ki-engesztelődés... (Kitérve) Miért, ti beárulnátok engem a főnökasszonynak? Senki se tudja, hogy kiszöktem hozzátok... Attila, van háromszáz feleséged, de apácával még nem volt dolgod ! Soha ! Így izgatóbb! ... a ruhám, a fehérneműm. az ismeretlen.

ATTILA (nevetve) Látod...

AËTIUS Honoria...!

HONORIA Na mi az? Megmoccant benned valami? Végre!

Kapor, muhar, dajer, umbuldáció.

AËTIUS Énmiattam is küldtek el a rendbe.

HONORIA A rendbe... de most renden kívül vagyok!

Hátulról erősödő tánczene

(Hangosan olvas a könyvből) „Olyan a mennyek országa, mint a háló, amit kivetnek a tengerre. Bekerít sokféle halat. Ha megtelik, partra vonják, és nekiül-nek s a javát edényekbe válogatják, a hitványát pedig kiszórják ...” Evangélium Szent Máté könyvéből... (Összezsapja a könyvet. Feláll. Fennhangon) „s így lesz a világ végén is. Jönnék majd az angyalok, különválasztják a jóktól a gonoszokat, • és az örök tűzre vetik őket. In domine dei...” Szabad, Attila?

Attila és Honoria elkezdenek táncolni az előtérben, Honoria Attilához bújik. Attila az elején csetlik-botlik ... elvételi ritmust, lépéseket

(Suttogva hozzábújva) Nem baj... nem baj ...barbár kicsim... lépj a lábamra, ráléphetsz, taposs agyon, Attila.

AËTIUS (megáll előttük, lekéri Honoriat)

ATTILA Hogy lásd, mégsem vagyok olyan karakapitára tuskó. (Nevet, visszaül a helyére)

Aëtius és Honoria szabályosan táncolnak

HONORIA Olyan vagy, mint azelőtt... elegáns, arbirer elegantiarum. Ezt szerettem benned.

AËTIUS Hogy tudsz egy barbárral...

HONORIA Az ismeretlensége... izgat... a barbár. De téged is szeretlek. Ó, hogy repitesz. (Hátraveti fejét) Repíts! Még ... Még... Ó, kéjes így! (Leccsúszik apácafejkötője, kibomlik haja)

AËTIUS Vizesés...

HONORIA Nem engedtem, hogy levágják.

AËTIUS Fürtök, liánok, melyek körülölelnek, gúzsba kötöznek ...

HONORIA Hozzám kötöznek... beléd gabalyodva... ATTILA

Azért elég volt, hé... karakapitára!

Aëtius és Honoria táncolnak

Nem hallottad, Aëtius ? !

HONORIA Ne engedj el! Repíts! Repíts!

ATTILA Nem erről volt szó! (Feláll)

HONORIA Tarts erősen, Tici. Ne engedj el, szoríts . Elkábulok a gyönyörtől!

ATTILA Élég! Élég! Nem hallottatok?

HONORIA Ne majrézz be!

ATTILA (kitépi Honoriat Aëtius kezéből)

HONORIA Mily erős vagy, Attila! Azt hittem, senki se tud már visszakényszeríteni a lebegésből. Fonák!

AËTIUS Barbár!

Aëtius és Attila farkasszemet néznek egymással... kerülgetik egymást... egyik elkapná a másikat... elkezdődik a birkózójelenet ... Összeakaszkoznak

HONORIA Attila ! Aëtius!

ATTILA Te nyamvad!

AËTIUS Lócitrom! ATTILA

Te piperkőc! AËTIUS

Lódarázs!

ATTILA Te poshad! lecsó bája!

AËTIUS Lótetű!

ATTILA Te angyalbögyörő!

AËTIUS Lófenék! ATTILA Te

moszatfészek !

HONORIA Aëtius ! Attila! Én leszek bírátok!

AËTIUS Lófejű! ATTILA Te

cipőpaszta! AËTIUS

Lófogú!

ATTILA Te buggyant borotvakrém!

AËTIUS Lószügyű!

ATTILA Te szakadt makaróni!

AËTIUS Lópenész!

HONORIA Én leszek bírátok s ítéletek! (Elkezd vet-közni)

ATTILA Sof!
AËTIUS Töltőtoll!
ATTILA Sof! Sof!
AËTIUS Habszifon!
ATTILA Sof! Sof! Sof!
AËTIUS Ruggyanta!
ATTILA Bó!
AËTIUS írógép!
ATTILA Bó-bó!
AËTIUS Aszpirin!

ATTILA Karakapitára, karakapitára, tikarakapata, tikarakapata'.
AËTIUS Töltőtoll, habszifon, ruggyanta, írógép, aszpirin!
Egymásra esnek. Honoria meztelenül rájuk. Elsötétedik a színpad. Hátról apácák kórusa, kezükben égő gyertya, átvonulnak a színen.

HONORIA Ez volt a vigiliám. (Aëtiusra és Attilára támaszkodva) Halljátok a hajnali zsolozsmát! Attila! Aëtius!
! (Meztelenül az apácák közé fut, akik körül-veszik. Kimennek a színpadról)

Harmadik jelenet

Aëtius és Attila feltápáskodnak a földről, visszaülnek a padra. Egy ideig mozdulatlanok ...

ATTILA Én hajnalban mindig kimentem a mezőre, hogy meghalljam a moccanást ... Csak a nyári éjszakáknak, hajnaloknak vannak ilyen moccanásai. Leültem. Vártam. Belebámultam a sötétségbe, a semmisségbe, a láthatatlanba... És aztán valami felsejlik ilyenkor... hirtelen, valószínűleg mindig más pillanatban, mindig más időben, nem lehet ugyanabban a tizedszázadmásodpercben... egy moccanás, meghatározhatatlan, egy alig valamivel több mint a semmi, egy rész, töredék... hangszemcse, hangvillanás, egy bizonytalan... nem tudom... Az első moccanás érdekelt, az első moccanások, egy, kettő, három, négy, repedések, rianások hangokkal, sikolyfútam ... több mint a sem-mi, több mint a csönd... Aztán felkeltem a földről és visszaindultam ... Ezek a moccanások mindig meg-előzték a napfelkelte kezdetét, amikor imbolyogni készül a todulás a látóhatáron... Télen másképp van, akkor talán keményebbek a moccanások, nehezebbek ... talán nincsenek is, talán fordítva van, a fény megelőzi őket... nem ismerem... Nem érdekelt. Csak a nyári... Tavasszal és ősszel egybemosódik minden moccanás, fény, fénymoccanás, moccanás, fény... Pedig ezek a moccanások nem is léteznek. Hiába hallgatózik az ember... érzékszerveivel hiába tapogat... nincsenek. Csak a sükettség, a némaság, a csend, sötétség képes ezekre a moccanásokra... bennünk... Igen, ezek a moccanások nem voltak rajtam kívül se-hol ... énbennem születtek, keletkeztek, és hallottam, éreztem... én indítottam el velük a hajnalt... Jól tudtam ezt már akkor is, suhanckoromban, ezért mentem ki a rétre, pusztára. És igen, ezektől a moccanásoktól féltem is egy kicsit. Ilyentáiban ...

AËTIUS Nem lehetnek moccanásaid ... ketten vagyunk. S ez az éjszaka hangos, ordító, bömbölő, rettenetes zajos, kiabáló, hördülő ...

ATTILA Mégis...

AËTIUS Semmiképpen se létezhetnek... s ha felkel a nap...
ATTILA Biztonságban leszek, magabiztos, erős, hatalmas... De ki fogja elindítani a napot...? Most már bizonyos vagyok benne, hogy akkor a moccanás s az a néhány moccanásom indította el a napot, a hajnalt, a nappalt, a jövőt... a kételkedéseim, parányi félelmem, bizonytalanságom, eróm. A napkorong elindult Keletről Meotisz ingoványai felől. A sötétségbe, láthatatlanba, semmisségbe moccanam, dobbantam, dübörögtem bele... S ma ... most azt mondod... nem létezhet ... nem születhetnek meg... mert ketten vagyunk... megbénultak, megbénítottam, megbénítottad őket, nem engedjük, nem engedem... itt, most itt Catalaunumban, ezen az éjszakán...

AËTIUS De felkel a nap ...

ATTILA Hazudsz! Beacsapsz! Beacsapom magam... Én már a sötétségben, amikor felkeltem a földről, s visszaindultam haza a fények előtt, már akkor is mindig erősnek éreztem magam... Es megsemmisítettem a félelmet. Belemoccanhattam a jövődbe...

AËTIUS Emlékszel a golyóra?

ATTILA A golyóra...

AËTIUS Az anyagolyóra, mely magával vitte kicsinyeit a várból, melyet ostromoltál. Lehetséges azért, mert a vár hamarosan elesett? Az állatok néha előre meg-sejtik a bekövetkező eseményeket.

ATTILA Mindez tőlünk függ...

AËTIUS És a mi dolgunk, hogy beteljesítsük azt, amit az előjelek mondanak — írás, jövődölés, eszme... csak eszköze vagyunk egy erőnek, amelyet nem is-merünk.

ATTILA De itt nincs semmiféle golyó, itt mi vagyunk: te meg én!

Negyedik jelenet

Aëtius és Attila felugranak, elkezdenek vetkőzni, le-dobják ruhájukat... mint rövidnadrágos fiúk állnak előttünk ... leülnek a földre ... nadrágzsebükből kivesszük a csata kellékeit: üveggolyót, fésűt, tükröt, radír-gumit, ceruzahegyezőt, spárgát, kést stb.-t. Közben a „felöltöttek”, Pufók, Elnök, Apácafőnökasszony, A és B (I. és II.) Hun a padra ülnek és a pad mögé állnak, nézik a gyerekek játékát... A gyerekek a zsebből ki-vett tárgyakkal eljátsszák az ütközetet

ATTILA (késsel vonalakat húz maga előtt) Ez itt egy régi-régi tábor maradványa... homlokfalak, kövek, földhányások... Jó lesz... Parancsszavamra ide vonulnak a szekerek... (Gyufaszálakat helyez a vonalak mellé) Körbe sorakoznak... A kettős bástya a tartalékot is fedezi. (Radír-gumit tesz a gyufaszálak mögé, a középre)

AËTIUS Sejttem, hogy a tegnapi eseményektől, amikor is Eroveus véletlenül betört széleidbe, kissé meg vagy ijedve...

ATTILA A rohamosztagokat a síkságon állítom fel... Ide... ide... ide... aztán ide.. nem, kissé lejjebb, meg ide.... (Mindenhova tárgyakat helyez)

AËTIUS Angibanust és az alánokat a közepén közre-fogom, nem a legállhatatosabbak. Így két tűz között... (Tárgyakat tesz a földre)

ATTILA Itt is egy kisebb rohomegység! (Tárggyal jelzi)

AËTIUS A jobb szárnyon van Theodorik: a vizigótokkal a bal szárnyon állok én. (Tárgyakkal jelzi) ATTILA (hezítélva) Azt hiszem... igen... itt, ez itt a legjobb hely a számomra. (Egy nagyobb tárgyat tesz oda)

AËTIUS Ahol most ülünk, fontos stratégiai pont.

ATTILA Egyetértek veled... majd meglátjuk... AËTIUS A sok esőtől pára, köd mindenütt.

ATTILA Várok... van időm...

AËTIUS Melyikünk kockáztatná, hogy vaktában belesereszkedjen a ködbe?

ATTILA Volt, amikor megtettem.

AËTIUS Hát... akkor várunk... Akarsz egy prominclit?

ATTILA Adhatsz!

AËTIUS (ad Attilának egy cukrot)

Csöndben ülnek ...

ATTILA Szétrágtam. Jó! Adj még egyet!

AËTIUS (feléje nyújt még egy cukorkát)

ATTILA A csata alatt ügyse szopogatunk.

AËTIUS Én keverem, puhítom a rágógumit... Majd csak

előbukkan valamikor a nap a fellegekből. ATTILA (szopogatja a cukorkát) Kellemesebb, ha nem rágom szét...

Hosszabban tart, jobb az íze...

AËTIUS És gazdaságosabb.

ATTILA Mi az, spórolsz...?

AËTIUS Manapság ebben a gazdaságilag válságos világban... Apámtól, anyámtól mást se hallani... Ilyen válság, olyan válság.

ATTILA Az ilyen cukorkától, vacak prominclitől csak nem juthatunk csödbe. Frászt!
AËTIUS *(ravaszkásan)* Azt sose tudhatni... Beumbuldáltak az öregek.
ATTILA No jó... most már eleget vártunk... a cukor is elolvadt, több nem kell, árt a fogaknak... AËTIUS Voltál már fogorvosnál?
ATTILA Sose, pedig van két lyukas fogam... AËTIUS *(órájára néz)* Pont tíz óra... És kisütött a nap!
ATTILA Jól látlak... vizigótjaidat ...
AËTIUS Kedvem volna kihasználni ezt a kedvező alkalmat... a sugarak vakítanak *(Mutatja a nap állását)*
ATTILA Ez nem biztos, hogy így van...
AËTIUS Egészen biztos... *(Hadarva definiálja)* A szög két egymást metsző sík vagy két közös pontból kiinduló félegyenes által alkotott alakzat... Ez hozzávetőlegesen 40—45. S akkor itt a nap szemben veled...
ATTILA Hát akkor nosza... gyere... mit vagy berezelve...
AËTIUS Nem merem szilárd állásaimat feladni... s elindulni...
ATTILA Miért nem jössz?... Gyere, várlak!
AËTIUS *(rágógumit tesz a szájába)*
ATTILA *(gúnyosan)* Ilyenkor, amikor gondolkodol, mindig rágdicsálsz...?
AËTIUS *(láthatóan rájja a gumit)*
ATTILA Szörnyű grimaszokat vágsz... Azt hiszed, meg-ijedek... betojok, ha minden harcosod rágógumit rágdicsál, eltorzul a képe, mint neked... Gyere... mit vársz... Azt bizonygattad, a nap szembe, pofámba süt... Még lebarnulok, vagy arra vársz, hogy nap-szűrést kapjak?
AËTIUS *(gondolkodva)* Ez a mozdulatlanság idő... ATTILA Filozofálsz ... ?
AËTIUS Qui habet tempus... *(Két kezével, tenyerével gukkerozva ...)* Egyik-másik katonád csak nehezen tudja megzabolázni lovát.
ATTILA *(két kezével szintén gukkerozva)* Kevesen vagy-tok...
AËTIUS Egy-egy csapat lovas megeresztett kantárral kitörne, hátrafordul...
ATTILA Feleannyian se, mint mi ...
AËTIUS *(gukkerozva)* Mindez kavargást okoz... igen, az izgatott állatok közt.
ATTILA *(gukkerozva)* Bemajrértatok... Olyan sápadt az arcotok.
AËTIUS *(abbahagyva a gukkerozást)* Hallani a nyerítéseket, horkanásokat, tompán száll hozzánk...
ATTILA *(szintén abbahagyja a gukkerozást)* Na ebből elég volt ! Még az kell, hogy ez az ütközet belenyúljon az éjszakába... Különben is most már hátulról kapom a napot... Délután van már. *(Hirtelen felordít)* Karakapitára, karakapitára, tikarakapata, tikaraparkapata! *(Néhány tárgyat előretol)*
AËTIUS *(két tenyerével tölcéért formái, trombitál ... igazgatja a tárgyakat, összehűzza őket)*
ATTILA Karakapitára, karakapitára... Roham! Roham... tikarakapata, tikarakapata... *(Előretolja a tárgyakat)*
AËTIUS *(összebb húzza a tárgyait)*
ATTILA A nap se segít... Akár fölöttem, akár fölöttem. Nyilvesszőim elsötétítik fényét... Karakapitára, karakapitára ! *(Előrébb tolja tárgyait)*
AËTIUS összezárkózni, összezárkózni... jó szorosan... Még... még... egészen...
ATTILA A győzelem mindjárt miénk! Nyilvesszők száz-ezernyi cikázása csikozza a levegőt ! Ugye milyen költői vagyok? Megdicsérne érte a suliban a tanár
AËTIUS összebb húzódni ...
ATTILA Hátráló ... döglött sündisznók lesztek ! Feszítsd! Ereszd ! Feszíts ... ereszd...
AËTIUS A pajzsok felfogják, megvédenek...
ATTILA Feszíts ... ereszd ... feszíts ... ereszd ...
AËTIUS Fedezz! *(Igazít tárgyain)*
ATTILA *(igazít tárgyain)* Mindjárt! . . . Azonnal! . . . Legott . . . Mindjárt! . . . Azonnal!
AËTIUS Ezek a pajzsok megvédenek!...

ATTILA Benyomni az alánok vonalát!... Karakapitára!
AËTIUS Angiban fele jobbra... Angiban fele balra nyíl ... két légió jobbra, kettő balra...
ATTILA Mindjárt, azonnal, rögtön... Feszíts, ereszd... Feszítsd, ereszd... Karakapitára, karakapitára... AËTIUS Tapodtat sem hátrálni... összehúzódni, fedezz, összehúzódni, fedezz...
ATTILA Feszíts, ereszd, feszíts, ereszd...
AËTIUS Fedezz!
ATTILA Mindjárt, rögtön, azonnal, rögtön, mindjárt, azonnal!
AËTIUS Összebb húzódni... Vizigótjaim, figyelem... ATTILA Feszíts, ereszd, feszíts, ereszd... Karakapitára! Gyorsabban, sűrűbben, az istenit!
AËTIUS A csontnyilak lepattannak a páncélokról! AËTIUS Fedezz ... összebb húzódni... aki földre bukik, Nincs sebesült, se fogoly...
AËTIUS Fedezz... összehűzódni... aki földre bukik, már meg is halt... lejjebb a pajzsokkal!
ATTILA Feszíts, rögtön ereszd, feszíts mindjárt, ereszd, feszíts, azonnal ereszd... Karakapitára ! Előre! Mind-járt! Rögtön, azonnal... Rohaaam!
AËTIUS A kóbalta kicsorbul a sisakokon!
ATTILA Tikarakapata! Tikarakapata! *(Tenyerével gukkeroz)*
AËTIUS Engedjétek őket!
ATTILA Tépd, harapd, marcangold!
AËTIUS Magasra a pajzsot, alulról nyomjad felfelé! ATTILA Buzogányokkal magasról suhints!
AËTIUS Vedd az ütést... alulról !
ATTILA Suhints !
AËTIUS Nyomjad alulról!
ATTILA Suhints !
AËTIUS Fogd fel az ütést!
ATTILA Krr!
AËTIUS Phaa!
ATTILA Krrr!
AËTIUS Phaa!
ATTILA Krr !
AËTIUS Phaa!
ATTILA Krr! Phaa! Krr! Phaa!
AËTIUS

ATTILA Krrr!
AËTIUS Phaa!

Egyre inkább kifulladás

ATTILA Krr!
AËTIUS Phaa!
ATTILA Krr!
AËTIUS Phaa!

Abbahagyják. Egymásra néznek

ATTILA Majdnem bekerítettél!
AËTIUS Majdnem áttörted vonalam!
ATTILA Majdnem győztem!
AËTIUS Majdnem győztél!
ATTILA Majdnem győztél!
AËTIUS Majdnem jó stratégia, taktika volt!
ATTILA Majdnem jó trükk volt az egész!
AËTIUS De ez a majdnem... ez a majdnem győzelem... Egyetlen csapatod — tárgyad, radírgumi, golyó, toll — se került az oldalamba. Tükröd össze is tört. Jó volna, ha összeszednéd szilánkjaid.
ATTILA Karakapitára! Szedd össze te, ha zavar, vagy félsz, hogy felsérted a bőröd ...
AËTIUS Jól van... De előtte még... *(Parancsként)* Katonák! Vizigótjaim... lassan, lassan megindulunk előre.
ATTILA Megörültél?
AËTIUS Lassan-lassan... Thorismund, ne siess ... Mi-nek? *(Előretolja tárgyait)*
ATTILA Hogy képzeled?
AËTIUS Még lassabban !
ATTILA Eddig még sose győztél! Frászt!
AËTIUS Egyszer talán én is győzhetnék!
ATTILA *(kezével elsöpri a tárgyakat)*

AËTIUS Ez így nem fair play. Így nem lehet játszani! ATTILA
Érdekel is... Le van brézelve az egész...! Játék háború-játék
csatácska ...

AËTIUS Gondolod, hogy ma is te győztél?!

ATTILA Sof ! Sof-sof-sof-sof... Elismerem, gógyégosabb voltál,
ravasz ürge... De legrosszabb esetben, nem bánom :
döntetlen !

AËTIUS Ez neked döntetlen? (Összeszedi a tárgyakat)

ATTILA Hány halottad volt?

AËTIUS Még nem volt időm megszámolni. Sok.

ATTILA Nekem is ...

A felnőttek közül valamelyik

EGYIK FELNŐTT Késő van már, fejezzétek be a játékot.

ATTILA Mindjárt befejezzük.

MÁSIK FELNŐTT Holnap korán kell kelni.

AËTIUS Csak megszámoljuk a halottakat.

EGY FELNŐTT Iskola.

AËTIUS Számold gyorsan!

Mindketten számolnak

ATTILA Tíz.

AËTIUS Húsz.

ATTILA Harminc.

AËTIUS Negyven.

ATTILA Ötven.

AËTIUS Hatvan.

ATTILA Száz.

AËTIUS Kétszáz.

ATTILA Háromszáz.

AËTIUS Ötszáz.

ATTILA Ezer.

AËTIUS Kétezer.

ATTILA Ötezer.

AËTIUS Tízezer.

ATTILA Százezer.

AËTIUS Kettő.

ATTILA Háromszázezer... Klassz, jó kis csata volt. óriási
hepaj!

AËTIUS Te, mit csináljunk ennyi halottal?

ATTILA Elássuk... Várj ... ! (Feláll, s az esőkabáttal betakarja
a csatamezőt)

AËTIUS (feláll, körülnéz, meglátja az ernyőt, beleszúrja a
leborított csatátér mellett)

ATTILA Kasa, fejfa.

AËTIUS Valamit rá kellene akasztani...

ATTILA (keres zsebében) Itt van ez a spárgadarab...
(Ráakasztja a spárgát az esernyő-fejfára) Legközelebb
folytatjuk?

AËTIUS (elkezd énekelni) Requiem... Ree-quiem... ATTILA

(elkezd öltözködni, felhúzza nadrágját) Reequieem.

AËTIUS Ree-queiem. (Felhúzza nadrágját)

ATTILA Ree-queiem...

Felöltözködnek, közben éneklük a Requiem szövegét AËTIUS

No, eljátszogatunk egy kicsit a történelemmel. *Mindketten*

ismét felnőttek

Ötödik jelenet

ATTILA Én a felszabadításért, minden nép felszabadí-
tásáért... a népekért, fajokért, törzsekért, szabadságért,
egyenlőségért, az eszméért... harcoltam.

AËTIUS Én Európáért, a Hatalomért, a jogokért, jogért,
humánusért, kultúráért, civilizációért, szabadságért,
történelemért, jövőért harcoltam...

*Kifelé indulnak... Attila jobbra... Aëtius balra... Már majdnem
kimennek, amikor megállnak... — mint amikor eszükbe jut
valami... Megfordulnak, visszajön-nek... Aëtius felemeli az
esőkabátot, Attila kihúzza a földből az ernyőt ... Állnak
mozdulatlanul*

Hatodik jelenet

*Attila és Aëtius mozdulatlanul állnak. A többiek ugyan-csak.
Honorია feláll a padra (apácaruhában), de úgy, hogy elől
látszik meztelen teste ...*

HONORIA Álmodt láttam...

Hátulról a Kórus

I. HANG Eső, esernyő, Hunnia!

II. HANG Eső, esernyő, szabadság !

III. HANG Eső, esernyő, függetlenség!

IV. HANG Eső, esernyő, testvériség!

EGYÜTT Eső, esernyő, Hunnia! (Elhalva) Eső, esernyő... eső,
esernyő... eső, esernyő...

HONORIA Álmodt láttam... Zuhogott az eső. Velem
szeretkeztél, Attila. Megölt a vágyam. (Eszelősen) Azt
mondtam : temessétek el ! Megparancsolom : azok, akik
elkísérik, hogy még egyszer és utoljára körülnyargal-hassák
a halmodat, azokat szűrják le, öljék meg, és
valamennyiüket nyársakkal peckeljük fel a sir körül.
Nyeregben ülve ijjal és tegezzel a kezükben formáljanak
kört, arcuk a látóhatár minden irányába néz-zen, amelyet
szerelmem meg akart hódítani... Zuhogott az eső.

Hátulról a Kórus

I. HANG Eső, esőkabát, Hatalom!

II. HANG Eső, esőkabát, szabadság !

III. HANG Eső, esőkabát, testvériség!

IV. HANG Eső, esőkabát,
függetlenség! EGYÜTT Eső, esőkabát,
Európa!

HONORIA Zuhogott az eső. Apám saját kezével ölt meg,
Aëtius ! ... Bőröd sima, áttetsző, nem volt nyoma
szorításnak ... hangtalan haltál meg... rád tapadtam,
testem, szám, gondolatom, a csend... Én fojtottalak meg,
szerelmem... Kint zuhogott az eső... Imádkozom érted.
(Rózsafüzért, imádságos könyvet vesz elő ... Elkezd latinul
imádkozni. *Hátulról a Kórus vele mormogja. Egyre
halkabban mormol, halkabb a mormolás... A Kórus elhallgat.
Már csak Honorია szájának mozgását látni*)

Hetedik jelenet

Attila és Aëtius megmozdulnak

ATTILA Nálatok talán már végképp kiment a divatból... De
talán még hasznát veszed... Odaajándékozom neked ezt az
ernyőt.

AËTIUS Te pedig fogadd el tőlem ezt a kabátot. Talán hasznát
veszed egyszer.

Kicsérelük az ernyőt, esőkabátot

Jó lesz souvenirnak!

ATTILA Végleg kiderült.

AËTIUS Szép, ragyogó idő lesz holnap, sok napsütés. ATTILA
Eloszlik majd a pára, felszakad ... (Karján az esőkabáttal
kimegy jobbra)

AËTIUS (karján az esernyővel kimegy balra)

*A többiek is elhagyják a színpadot: Pufók, az Elnök, rómaiak
balra... A és B (I. és II.) Hun jobbra*

